

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 26. april 2023 blev i sag nr. 98802:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har forsikring ved tab af erhvervsevne. I klageskema af 7/10 2022 til nævnet har klagerens repræsentant bl.a. anført:

"Klager får en akut belastningsreaktion i juli 2019 grundet arbejdsbetinget stress. Der er tale om stress i svær grad.

Derudover lider klager af Subakut Thyreoiditis (højt stofskifte).

Klagers genebillede består i udtrætning, nedsat koncentrationsevne, kroniske smerter, sensitivitetstørrelser, tinnitus og hovedpine.

Klagers tilstand og sygemelding vedvarer over årene, og i august måned 2021 kan man fra såvel lægelige side som kommunal side konkludere, at klager er fuld uarbejdsdygtig grundet blandt andet stress.

Selskabet dækker i perioden 1/7-20-31/5-21 klager for midlertidigt tab af erhvervsevne.

Den 17/5-21 meddeler selskabet til klager, at udbetalingerne stopper, da selskabet skal følge op på klagers erhvervsevne.

Det er selskabet overbevisning, at klager godt kan arbejde mindst halvtid i et hensyntagende og for klager passende erhverv. Et sådant er i den aktuelle sag vurderet af selskabet som værende;
'klare og forudsigelse arbejdsopgaver, ingen kundekontakt og deadlines, lavere arbejds-tempo og arbejde som ikke er fysisk krævende med mulighed for stillingsskift og ekstra pause'

Herimod har klager gjort gældende, at hendes aktuelle arbejdsmæssige situation med al tydelighed viser, at hendes helbredsgener ikke er forenelige med varetagelsen af et relevant erhverv på mindst halvtid, selv om der foreligger skånehensyn i form af klare og forudsigelige arbejdsopgaver, ingen kundekontakt og deadlines, lavere arbejdstempo og arbejde som ikke er fysisk krævende med mulighed for stillingsskift og ekstra pause.

Klager arbejder aktuelt 8 timer ugentligt med primært at lave kaffe og ordne køkken og småopgaver. Disse arbejdsopgaver må siges at være klare og forudsigelige af natur, værende uden kundekontakt eller deadlines, og i et lavt arbejdstempo samt ikke fysisk krævende. (se bilag I)

Alligevel kan forsikrede blot arbejde 8 timer ugentligt fordelt på to dage.

Det er således ikke korrekt når selskabet påstår, at klagers helbredsgener er forenelige med varetagelsen af et relevant erhverv med rette skånehensyn, på mindst halv tid.

Klager har også gjort gældende, at det efter nævnets praksis påhviler selskabet at løfte bevisbyrden for, at de forhold der lå til grund for tildelingen af midlertidigt erhvervsevnetab ikke længere er til stede. En bevisbyrde som klager påstår, at selskabet ikke har løftet.

Imod selskabets lægekonsulents vurdering af, at der ikke er lægefaglig dokumentation for, at klagers erhvervsevne fortsat er nedsat med mindst halvdelen, har klager gjort gældende, at dersom selskabet allerede har erkendt, at klagers helbredsmæssige situation er uforandret i forhold til den helbredsmæssige situation der lå til grund for dækningsberettigelsen ved det midlertidige erhvervsevnetab, da kan lægekonsulentens vurdering vanskeligt finde anvendelse.

Endvidere, at klagers bevisførelse for hendes helbredsgener ikke er subjektive, men at de derimod finder støtte i de for sagen relevante fagpersoners vurderinger.

Samt, at selskabet efter praksis ikke blot kan negligere klagers kognitive gener, idet kognitive gener så som klagers, efter ankenævnets praksis tillægges væsentlig betydning i relation til erhvervsevnenedsættelsen.

Slutteligt, at klager med sin svære og langvarige stresstilstand og sygdom med et dertil omfattende genebillede af såvel fysisk, neurologisk og kognitiv karakter ikke har mulighed for længere at tjene mindst halvdelen af hvad fuldt erhvervsdygtige personer med lignende baggrund tjener.

I den forbindelse har klager gjort gældende at hendes indtægt er nedsat med 75% i forhold til før sygdommen.

Ovenstående forhold må anses som centralt når det skal vurderes hvorvidt klagers erhvervsevne er tilstrækkeligt nedsat.

Klager henviser til kendelserne AK 93.914, 93795, 93914, 94278 og 94715 – Alle mod PFA – Alle med klager medhold – Alle vedr. samme problematik som den nærværende.

Klager henviser i det hele til klagers argumentation i indsigelserne forud for sagens anlæg ved ankenævnet.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Selskabet skal tilpligtes overfor klager at anerkende, at klager er berettiget til udbetaling af løbende ydelser under forsikringen ved tab af erhvervsevne fra d. 31/5-2021 og frem.

Endvidere, at klager er berettiget til udbetaling af engangsbetalt under forsikringen ved tab af erhvervsevne.

Derudover præmiefritagelse.

Forfaldne ydelser skal forrentes i medfør af FAL § 24.

Slutteligt, da skal selskabet tilpligtes overfor klager at erstatte klagers udgifter til repræsentation forud for sagens anlæg ved Ankenævnet for Forsikring jf. vedhæftede faktura."

Selskabet har i brev af 8/11 2022 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Klagers ordning er en firmapension, der er oprettet under klagers tidligere arbejdsgivers firmapensionsaftale med selskabet.

Det i sagen gældende aftalegrundlag er pensionsbevis af 2. juli 2019 (bilag 1) og pensionsvilkår af 2. juli 2019 (bilag 2).

Dækningen omfatter blandt andet en erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring, jf. vilkårenes pkt. 6.1.

Efter vilkårenes pkt. 6.1.1.1. er erhvervsevnen nedsat i dækningsberettiget grad, hvis selskabet vurderer, at den forsikredes evne til at udføre arbejde ud fra en helbredsmæssig vurdering er nedsat med mindst 50 procent, og den forsikredes indtjening er nedsat med mindst 10 procent.

Det fremgår hertil af pkt. 6.1.1.1.2., at den helbredsmæssige erhvervsevne er nedsat med mindst 50 procent, når den forsikrede – efter selskabets skøn – ikke længere er i stand til at arbejde mere end 50 procent af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til den forsikredes helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse. Den helbredsmæssige erhvervsevne vurderes i forhold til ethvert erhverv. Indtil den helbredsmæssige erhvervsevne er stationær, kan selskabet dog vurdere erhvervsevnen i forhold til det erhverv, som den forsikrede hidtil har arbejdet inden for.

Fra den 1. september 2021 er klager overgået til en privat pensionsordning. Klagers pensionsvilkår pr. 1. september 2021 vedlægges som bilag 3.

Det fremgår af vilkårenes pkt. 5.1.1.1, at erhvervsevnen er nedsat i dækningsberettigende grad, hvis selskabet vurderer, at den forsikredes evne til at udføre arbejde ud fra en helbredsmæssig vurdering er nedsat til en tredjedel eller derunder, og den forsikrede ikke længere er i stand til at tjene mere end en tredjedel af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder. Ved lignende uddannelse forstås uddannelser på lig-

nende niveau og indenfor samme overordnede uddannelsesmæssige område, som forsikredes. Bedømmelsen sker under hensyn til den forsikredes helbredstilstand, uddannelse og tidligere og nuværende beskæftigelse. Der er således tale om en generel og ikke en individuel målestok, idet den forsikredes erhvervsevne vurderes i forhold til alle passende erhverv.

Den forsikrede har ikke ret til løbende erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring under ansættelse i en stilling, der finansieres helt eller delvist af det offentlige som følge af nedsat erhvervsevne, medmindre erhvervsevnen er nedsat til en tredjedel eller mindre af den fulde erhvervsevne, og den forsikredes indtjening (summen af arbejdsindtægt og eventuelle sociale eller andre offentlige ydelser) er nedsat til en tredjedel eller mindre af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder.

Klager har opsagt sin pensionsordning pr. den 1. maj 2022. Herefter har klager ret til en mindre indbetalingssikring på ca. 3.700 kr. årligt, såfremt erhvervsevnen nedsættes til 1/3 eller derunder.

Hvad handler sagen om

Sagen angår spørgsmålet om, hvorvidt klager er berettiget til at få udbetalt erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring efter den 31. maj 2021. I perioden fra den 1. februar 2020 til den 30. juni 2020 foretog selskabet midlertidige udbetalinger af forsikringsydelser til klagers tidligere arbejdsgiver, og i perioden fra den 1. juli 2020 til den 31. maj 2021 modtog klager selv midlertidige udbetalinger ud fra en vurdering af klagers erhvervsevne i forhold til klagers hidtidige erhverv som [kontorarbejde/erhverv1].

Det blev efterhånden klart, at klagers tilstand var stationær, og at klager ikke ville kunne vende tilbage til sit hidtidige erhverv, og selskabet overgik derfor i sommeren 2021 til en vurdering af klagers generelle erhvervsevne. Det blev vurderet, at klager fra 1. juni 2021 ikke længere opfyldte betingelserne for at være berettiget til varig invalidepension, og selskabet meddelte derfor klager, at udbetalingen blev stoppet med virkning fra den 1. juni 2021. Klager fremsendte efterfølgende yderligere lægelige og kommunale akter, der dog ikke ændrede selskabets vurdering. Selskabet fastholder som følge heraf afgørelsen om, at klager ikke er berettiget til dækning under forsikringen efter den 1. juni 2021.

Sagsfremstilling

Klager er født i [1960'erne], og hun er uddannet som ... i 2002 og ... i 2017. På sygdommeldingstidspunktet arbejdede klager 37 timer om ugen som [kontorarbejde], hvor hun havde arbejdet siden 2008 (bilag 4, side 95).

Den 17. juli 2019 blev klager sygemeldt fra sit arbejde grundet stress. Klager rettede første gang henvendelse til sin egen læge den 22. juli 2019. Klagers læge konstaterede, at klager var stresset, og at hun havde sygemeldt sig (bilag 5, side 2).

Klager oplyste den 10. september 2019 sin kommune (herefter 'Kommunen') om, at hun havde genoptaget arbejdet delvist fra den 2. september 2019 med 4 timers arbejde dagligt tre dage om ugen, og at hun således arbejdede 12 timer om ugen. Klager oplyste desuden, at hendes stresstilstand både skyldtes arbejdsmæssige og private forhold (bilag 4, side 76).

Klagers praktiserende læge udarbejdede en 'Attest til sygedagpengeopfølgning' den 23. september 2019 (bilag 4, side 100-101). Under punktet 'klart sygdomsbillede/klar behandlingsplan' blev det angivet:

'Har haft en god fornemmelse for hendes stressorer i hverdagen og går hos psykolog samt body SDS som fungerer godt for patienten, kommer videre.'

Den 2. oktober 2019 noterede Kommunen, at klager arbejdede 4 timer tre dage om ugen og således i alt 12 timers arbejde ugentligt. I uge 41 øgede klager sine timer til i alt 15 timer om ugen fordelt på tre dage (bilag 4, side 71-73).

Af journalnotat fra Kommunen fra den 29. oktober 2019 fremgår således blandt andet, at klager oplevede, at det gik fint, hvorfor hun også havde øget sine arbejdstimer til at være fra kl. 8:40 til kl. 13:45 (inklusive 45 minutters pause) i 2 dage om ugen samt en dag om ugen fra kl. 11:30 til kl. 16:00. Hun havde således genoptaget arbejdet 13 timer ugentligt (bilag 4, side 69 og side 120-121).

Den 26. november 2019 noterede Kommunen blandt andet, at klager havde øget sin arbejdstid, så hun arbejdede fra kl. 8:40 til kl. 14:45. Hun arbejdede 17 timer i uge 45 og 22 timer og 20 minutter i uge 46 og 47 (bilag 4, side 67-68).

Den 12. december 2019 blev klager imidlertid opsagt fra sit arbejde. Klager havde lønophør den 30. juni 2020 (bilag 4, side 113).

Klager anmeldte sit tab af erhvervsevne til selskabet den 16. januar 2020 (bilag 6). Det fremgik af anmeldelsen, at klager var sygemeldt grundet psykisk belastning og stress. Herudover fremgik det, at klager forventede at kunne arbejde i sit eget erhverv over halv tid, hvis hendes skånehensyn blev opfyldt.

Selskabet indhentede og modtog herefter en række lægelige samt kommunale akter, og selskabet vil i det følgende gennemgå relevante uddrag heraf.

Klagers praktiserende læge udfærdigede den 31. januar 2020 en specifik helbredsattest til Kommunen.

Af attesten fremgår blandt andet følgende (bilag 4, side 52-53):

'I 2006 sygemeldt med stress, grundet stort arbejdspress igennem ca. ½ år måtte omplaceres til mindre stressende arbejde. I 2008 nyt arbejde indenfor [erhverv1] dette gik godt. Igen i 2015 ny arbejdsplads med stor arbejdsbyrde gennem alle årene.

Tiltagende stresssymp. igen i 2018, begyndende tinnitusproblemer og lydoverfølsomhed. Arbejdspladsen forsøgte at indrette arbejdspladsen så pt. var knap så belastet, men d 17-07-2019 må pt. fuldt sygemeldes i en periode og opstarter igen på fuldtid i aug. – sep. måned, men kan mærke, at hun har svært ved at komme tilbage til fuldtid, får den 12-12-2019 en firing og fritstilling.

Har siden aug. måned gået til psykolog og dels body sds. Vi har ligeledes fuldt pt. løbende gennem hendes sygeperiode.

Diagnose: Akut belastningsreaktion. Stress.

Prognose: jeg vurderer prognosen som god med allerstørste sandsynlighed vil pt. kunne komme tilbage til ordinært arbejde igen.

*Obj. us.: psykisk fremstår pt., relevant, fuldt orienteret, god formel- og emotionel kontakt, neutralt stemningsleje og normal psykomotorisk tempo.
[...]*

Selskabet påbegyndte den 1. februar 2020 udbetaling af invalidepension til klagers arbejdsgiver, idet selskabet vurderede, at klagers helbredsmæssige erhvervsevne var midlertidigt nedsat med mindst halvdelen, jf. bilag 7.

Klager oplyste ved møde med kommunen den 11. februar 2020, at [familiemæssige forhold]. Klager oplyste videre, at hun tackler dette ved at sætte grænser for at passe på sig selv (bilag 4, side 60).

Den 21. februar 2020 traf Kommunen afgørelse om ophør af sygedagpengerefusion og overgang til refusion ved jobafklaringsforløb, da klager ikke var omfattet af forlængelsesbestemmelserne (bilag 4, side 44-45).

Af et kommunalt notat fra 9. marts 2020 fremgår blandt andet, at klager ikke kunne se sig selv beskæftiget i [erhverv1]. Hun forestillede sig et arbejde som [erhverv2]. Det fremgår endvidere af dette notat, at klager havde afsluttet behandlingen hos psykologen, men at hun fortsat gik til Body SDS (bilag 4, side 40).

Den 22. marts 2020 besvarede klager et spørgeskema fra Kommunen, hvori hun blandt andet oplyste, at hun måske kunne varetage et arbejde på få timer (bilag 4, side 92-94). Der var ingen forklaring på, hvorfor klager kun kunne arbejde i et så lavt timetal, selv om hun havde arbejdet i langt flere timer i sit tidligere job.

Klager oplyste til Kommunen den 14. april 2020, at hun havde gode og dårlige dage. De dage hun havde energi til det, gik hun en tur. Hun havde blandt andet gået en tur på 8 km. Klager oplyste desuden, at hun passede sit barnebarn på fuld tid hver anden weekend og en enkelt hverdag, hvor barnet blev hentet tidligt (bilag 4, side 35-36).

Ved møde med Kommunen den 14. maj 2020 oplyste klager blandt andet følgende (bilag 4, side 33-34):

'[Klager] oplyser at det går fremad men stadig langsomt. [Klager] oplyser at når hun er ovenpå nogle dage for hun kan mærke at hun ikke er rask endnu. [Klagers] tinnitus er der ikke hele tiden mere men den kommer nu engang imellem.

[Klager] har en dårlig dag d.d. [Klager] oplyser at hun har haft nogle gode dage og næsten kunnet det samme og føler at det går meget godt. [Klager] oplyser at hun fortsat har en 50/50 fordeling med gode og dårlige dage'

Klager oplyste ved møde med Kommunen den 16. juni 2020 blandt andet, at hun forsøgte at holde sig i gang med gåture, almindelige daglige opgaver, yoga, læsning og ellers tog tingene i sit eget tempo. Desuden oplyste hun, at hun var startet i et online forløb omkring sin kost (bilag 4, side 19).

Selskabet stoppede udbetalingen til klagers arbejdsgiver den 30. juni 2020, da klagers lønudbetaling fra arbejdsgiveren ophørte denne dato. Fra den 1. juli 2020 udbetalte selskabet invalidepension til klager selv, jf. bilag 7.

Klagers praktiserende læge noterede den 17. august 2020 følgende om klagers psykiske tilstand (bilag K, side 8):

'Akut belastningsreaktion

Fortsat sygemeldt, haft det ok i ferien men føler fortsat at små ting, vælter hende, skal til resourcesamtale 31/8, jeg tænker arb prøven ville være godt, pt er enig.'

På et møde i rehabiliteringsteamet den 31. august 2020 blev klager indstillet til et jobafklaringsforløb med en varighed på 2 år. Rehabiliteringsteamet vurderede, at hun vil kunne profitere af Body SDS, og de øvrige tiltag hun deltog i. De vurderede ligeledes, at der var gode ressourcer i forhold til en fuld tilbagevenden til arbejdsmarkedet, og at der burde iværksættes et praktikforløb (bilag 8, side 27-28).

Klagers praktiserende læge noterede den 21. september 2020 følgende om klagers psykiske tilstand (bilag K, side 8):

'Akut belastningsreaktion

Stress ikke bedring endnu, kan mærke hun hurtigt, udtrættes, mister koncentration, men kan mærke glæde mv. vurderes ikke depressiv.'

Klagers praktiserende læge udfærdigede den 9. december 2020 endnu en specifik helbredsattest til Kommunen. Af attesten fremgår blandt andet følgende (bilag 8, side 17-18):

'[...]

Hun mærker, at stressen skyller ind over hende i form af sensibilitetsforstyrrelser i hele kroppen, træthed og åndenød. Hun oplever ligeledes en ømhed i hendes muskulatur der scores til vas 6. Hun oplever udbredt ømhed i regionen omkring hendes nakke/skulder region især i h. side, hun relaterer det til et cykelstyrt hun har haft i 2017 hvor hun efterfølgende også havde nogle problemer i samme region, man konkluderede denne gang, at der var tale om en forstuvning af nakke/skulder muskulatur og hun oplever det samme nu og det giver ind imellem også sensibilitetsforstyrrelser ud i hendes h. arm samt hovedpine, disse muskelsm. og hovedpine er i høj grad påvirkelig af hendes følelsesmæssige stress.

Obj. us.: psykisk fremstår pt., relevant, fuldt orienteret, god formel- og emotionel kontakt, neutralt stemningsleje og normal psykomotorisk tempo.

Nakke: god bevægelighed i nakken, ømhed i nakke/skulder muskulatur, både ve. og h. side.

Normal skulder bevægelighed. Ingen sensibilitetsforstyrrelser i hænderne, normal kraft i begge OE.

Jeg vil vurdere, at pt. kan deltage i beskæftigelsesrettede praktisk med de rette skånehensyn. Hun skal skånes i forhold til ikke, at arb. med mentale udfordringer, ikke forlænge stillesiddende arb., ikke for mange timer af gangen og hun har godt af, at være i skiftende arb.stillinger.'

Klager blev ved brev af 5. januar 2021 fra Kommunen bevilget forløbet 'Quick Care – Mestringsforløb'. Forløbet foregik i perioden fra mandag den 11. januar 2021 til og med søndag den 7. februar 2021 med et ugentligt fremmøde på 10 timer. Formålet med forløbet var at give klager en række redskaber til at håndtere psykiske udfordringer i forbindelse med tilbagevenden til arbejdsmarkedet (bilag 8, side 6-7).

Klager deltog i perioden fra oktober 2020 til december 2020 i 'Åben og Rolig' forløbet. I forlængelse af dette forløb modtog selskabet den 6. januar 2021 en udtalelse fra en psykolog, der anførte følgende (bilag 9):

'Deltageren blev inkluderet og har deltaget i Åben og Rolig forløbet fra oktober til december 2020. Forløbet bestod af 9 kursusgange med fokus på hhv. krop, psyke & sociale relationer. Hun har deltaget 8 gange på holdet og har deltaget i 2 Individuelle samtaler ud af 2 mulige. Hun fortæller at have fået godt udbytte i relation til sin situation, og beskriver at meditation som metode og Åben og Rolig strategierne er- og vil være gavnligt for hende som værktøjer til at håndtere stressbelastninger fremadrettet.'

Af et kommunalt notat fra den 9. februar 2021 fremgår blandt andet, at klager forsøgte at fylde sin hverdag ud med egen omsorg. Hun gik ture, spiste sundt og dyrkede yoga. Alligevel følte hun, at hendes energiniveau var meget lavt (bilag 10, side 10).

Til Kommunen oplyste klager blandt andet den 27. april 2021, at det fortsat var hendes håb, at hun i et eller andet omfang kunne vende tilbage til ordinær beskæftigelse. Hun så sig selv beskæftige sig med et område, hvor hun ikke havde noget ansvar, og hvor hun kunne bruge sine kræfter fornuftigt (bilag 10, side 62).

I et forsøg på at mindske klagers stresssymptomer opstartede hendes egen læge behandling med akupunktur. Den 7. maj 2021 noterede lægen blandt andet, at hun havde oplevet god effekt efter første behandling med akupunktur. Hun havde fået mere ro. Klager stoppede med behandlingen efter 2. behandling, idet hun havde haft det fysisk og psykisk dårligt efter 2. behandling (bilag 11, side 4).

Fra den 15. marts 2021 til den 12. maj 2021 deltog klager i et træningsforløb via Kommunen. I det afsluttende fysioterapeutiske notat blev det blandt andet angivet, at klagers udfordringer udelukkende var psykiske/mentale. Der kunne således ikke angives nogen observationspunkter i forhold til hendes fysiske skånehensyn (bilag 10, side 47).

Af kommunalt notat fra 27. april 2021 fremgår blandt andet, at klager godt kunne tænke sig at afprøves i noget med ... eller lignende, da hun her ville kunne kombinere sin interesse samtidig med, at hun får frisk luft og får rørt sig. Herudover fremgår det (af bilag 10, side 8):

'Dit håb er dog stadig at du i et eller andet omfang kan vende tilbage til ordinær beskæftigelse, men ser dig selv beskæftiget med et område, hvor du ikke har noget ansvar, og hvor du kan bruge dine kræfter fornuftigt, så du stadig kan være noget, når du kommer hjem.'

Af kommunalt notat af den 29. april 2021 fremgår blandt andet, at klager havde en hektisk uge, da der kom udfordringer på hjemmefronten, men at hun nu er blevet farmor for 2. gang (bilag 10, side 61).

I maj 2021 vurderede selskabet, at der ikke var udsigter til, at klager ville kunne vende tilbage til sit tidligere erhverv, og overgik derfor til en vurdering af betingelserne for at modtage varig invalidepension – dvs. den generelle erhvervsevne. I brev til klager af den 17. maj 2021 oplyste selskabet, at udbetalingen stoppede, idet det var selskabets vurdering, at der ikke var lægelig dokumentation for, at klagers erhvervsevne fortsat var nedsat med halvdelen, jf. bilag A. Selskabet fremhævede yderligere i afgørelsen, at:

'Vi har modtaget akter fra kommunen og journal fra din egen læge. Seneste lægelig attest fra kommunen er dateret i december 2020. Det fremgår af denne attest, at du tidligere har været sygemeldt med stress i 2006, 2015 og i 2019. Du er ophørt hos psykolog efter et halvt år, og du har gået til Body SDS som ligeledes er ophørt. Der er aftalt akupunktur hos din læge. Du har fortsat stresssymptomer, og det har været et langvarigt forløb. Du går ikke ved en psykiater eller modtager medicin.

Af journal fra din læge er der tre korte notater fra august, september og oktober 2020. Notat i oktober nævner akut belastningsreaktion, anmeldt som arbejdsbetinget lidelse. Der er ingen bedring.

Du er ikke depressiv.

Vi har konsulteret vores lægekonsulent, og vi vurderer ikke der er lægelig dokumentation for, at din erhvervsevne fortsat er nedsat med halvdelen på det foreliggende.'

Ved brev af den 25. maj 2021 bekræftede klager overfor selskabet, at hun havde modtaget afgørelsen af 17. maj 2021. Klager redegjorde i brevet for, at afgørelsen måtte bero på en misforståelse, jf. bilag B.

Selskabet besvarede klagers brev ved e-mail af 28. maj 2021 (bilag C, side 1). Selskabet oplyste blandt andet klager om følgende:

'Som oplyst i vore brev af den 17. maj 2021 har du modtaget midlertidig udbetaling ved tab af erhvervsevne indenfor dit fag som [erhverv1] og vi har nu ved opfølgning vurderet din generelle erhvervsevne indenfor et bredere udsnit af erhverv og jobs. Der er tale om to forskellige vurderinger, hvor udfaldet kan være forskelligt også selvom der ikke er sket nogen forbedring af din helbredstilstand.

Når vi vurderer den generelle erhvervsevne sker det på baggrund af de helbredsmæssige lægelige oplysninger fra læger og speciallæger indenfor det fag som din sygdom vedrører. I den forbindelse bemærker vi, at du ikke går ved en speciallæge i psykiatri men udelukkende ved egen læge. Du modtager ikke medicin, og du er ikke depressiv. Der foreligger tre korte notater fra din læge og det seneste er fra oktober 2020.

Vi har konsulteret vores lægekonsulent, og på det foreliggende vurderer vi ikke der er lægelig dokumentation for at din erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen indenfor et bredere udsnit af erhverv og jobs.'

Klagers praktiserende læge noterede følgende i journalen den 14. juni 2021 (bilag 11, side 4):

'stress fortsat, har haft langt forløb, og er fortsat udfordret med uro, stress symptomer og fysisk ubehag, mærker prov meget nemt, har meget motivation for bedring er indstillet på at skulle prøve sig selv om, men kan mærke at der ikke skal meget til. opstarter arb prøvning i morgen desuden uenighed med [selskabet] om udbetaling af en fordring for uarb dygtighed, de mener ikke det er beviseligt at hun ikke kan arb mere end 50% hun har lavet indsigelse'

Den 14. juni 2021 startede klager i en virksomhedspraktik som [erhverv2] hos [virksomhedspraktik1]. Det blev aftalt, at hun skulle møde hver tirsdag og torsdag fra kl. 10:00 til kl. 12:00, og at arbejdstiden skulle forsøges øget. Hendes arbejdsopgaver bestod primært af at [lettere fysiske opgaver]. Under praktikken var hun ikke i stand til at øge til mere end 6 timer ugentligt fordelt på to dage (bilag 10, side 14). Den 12. august 2021 oplyste hun blandt andet til Kommunen, at arbejdsopgaverne i praktikken var for fysisk krævende for hende, og hun var meget udtrættet, når hun kom hjem fra arbejde (bilag 10, side 22).

Klager bevarede selskabets e-mail af den 28. maj 2021 ved e-mail af 20. juni 2021 (bilag C, side 2). Klager oplyste blandt andet om sit nye arbejde hos [virksomhedspraktik1]. Desuden oplyst klager følgende:

'Jeg kan orientere jer om at jeg er startet i en anden branche, end inden for [erhverv1]. Jeg har været nødsaget til at vælge en anden branche, da jeg reagerer negativt ved arbejde foran en computer, får nakke- og skulderinfiltrationer, er lydfølsom og har svært ved koncentration i storkontorer samt jeg har svært ved at huske mv.'

Den 21. juni 2021 besvarede selskabet klagers e-mail, og gjorde i denne forbindelse klager opmærksom på, at det var hende, der efter de almindelige forsikringsretlige principper bar bevisbyrden for, at hendes erhvervsevne var nedsat i dækningsberettigede grad, og at hun derfor selv skulle indsende lægelig dokumentation for, at hendes erhvervsevne var nedsat (bilag 12, side 4).

Den 5. juli 2021 modtog selskabet en e-mail fra klager med vedhæftede bilag fra klagers læge. Det fremsendte materiale bestod primært af oplysninger svarende til dem, som selskabet tidligere havde modtaget, hvorfor selskabet den 12. juli 2021 besluttede at fastholde sin afgørelse af 17. maj 2021 om at stoppe udbetalingen (bilag D).

Af kommunalt notat af 27. juli 2021 fremgår blandt andet følgende (bilag 10, side 29):

'[Klager] er netop kommet hjem fra ferie – og er glad for at være kommet på arbejde igen. Vi taler om at hun skal opjusteres i tid men en stor angst 'for at misse i denne opjustering forbliver [klager] på sine få timer.'

I et kommunalt notat af 18. august 2021 er der blandt andet anført følgende (bilag 10, side 4):

'[Klager] har ikke været henvist til psykiater, idet hun ikke er depressiv, men beskriver en 'ængstelse' – ikke angst. [Klager] beskriver fysiske smerter efter praktikken, bl.a. grundet spændinger i nakke m.m.'

Den 18. august 2021 modtog selskabet en henvendelse fra klagers repræsentant med en klage over afgørelserne truffet af selskabet henholdsvis den 17. maj 2021, den 28. maj 2021 og den 12. juli 2021 (bilag E).

Klagers praktiserende læge noterede følgende i journalen den 26. august 2021 (bilag 11, side 4-5):

'Arb som [erhverv1] frem til 2019, stabil arbejdskraft ingen væsentlige sygdomsperioder tidligere har følt sig rask, sygemeldes pga. stress, forsøger flere gange at komme tilbage delvist men kan ikke klare det, har siden været sygemeldt, har haft andre stress faktorer i livet – vigtigst er [familiemæssige forhold], mangeårig arbejdsbelastning med mange arb opgaver – men er på mange områder ressourcestærk, bruger yoga, har godt indblik i sygdomssammenhænge, godt netværk og ikke økonomiske problemer.

Hun har været i gang med arb prøvning over nogle mdr men kan ikke komme op i tid (er på 6 timer ugentlig som [erhverv2] – er egentlig meget glad for det). Hendes symptomer er kronisk mental og også træthed, udmattelse, desuden smerter i nakke arme ben, hovedpine, neurologiske symptomer med uro og føleforstyrrelser når det hele presser på. Kan til tider føle sig ekstremt ængstelig og angst kommer uden specifik årsagssammenhæng – hun har selv tænkt i funktionel lidelse har 2 familiemedlemmer med denne diagnose – jeg vurderer at hun kunne have gavn af terapi og vil kunne arbejde positivt hermed hvorfor henvisning til psyk.'

Den 26. august 2021 udarbejdede klagers læge også en statusattest til Kommunen. I attesten anføres følgende (bilag 10, side 19):

'Patienten har symptomer på funktionel lidelse (kronisk træthedssyndrom) hun er dags dato henvist videre til center for funktionelle lidelser. Jeg vurderer ikke at hun fuld arbejdsdygtig og jeg er i tvivl om hvorvidt hun vil blive det i fremtiden, derfor henvist dels til diagnosticering og dels til behandlingsforsøg (formentlig kognitiv terapi). Patienten har gået til psykolog som har givet noget hjælp.'

Klagers praktiserende læge oplyste den 16. september 2021 til Kommunen, at Center for Funktionelle Lidelser havde afvist henvisningen. De anmodede lægen om at henvise hende til en neurolog i stedet (bilag 10, side 20).

Den 24. september 2021 begyndte klager på ny behandlingen med akupunktur mod stresssymptomer (bilag 11, side 5). Klager var henholdsvis den 26. oktober 2021, den 10. november 2021 og den 24. november 2021 til behandling med akupunktur mod stresssymptomer ved egen læge (bilag 13, side 4).

Den 4. oktober 2021 noterede Kommunen, at der skulle iværksættes en ny praktik. I den forbindelse oplyste klager blandt andet (bilag 10, side 17):

'[Klager] oplyser at hun har overvejelser omkring praktik-ønske; gerne noget ..., eller lettere sagsbehandlings-opgaver/adm. opgaver hos en ...'

Klager oplyste ved møde med Kommunen den 13. oktober 2021 blandt andet følgende (bilag J):

'[Klager] vil gerne i praktik, mhp. at komme tilbage på arbejdsmarkedet. [Klager] oplyser at hun ikke skal tilbage i [erhverv1], men har tænkt over andre områder; evt. ...'

Efter en fornyet gennemgang af de foreliggende oplysninger, fastholdt selskabet i brev af 3. november 2021 til klager sin tidligere afgørelse om at stoppe udbetalingen (bilag G).

Klager blev den 8. november 2021 undersøgt af en speciallæge i neurologi som følge af en mistanke om sygdom i klagers nervesystem. Af journalen fra neurologisk forundersøgelse den 8. november 2021 fremgår blandt andet følgende fra den objektive undersøgelse (bilag 13, side 6-7):

'Alment upåvirket, psykisk fremtræder hun lidt sukkende, kognitivt upåfaldende. Talen normal. Forarmen kompressionstest negativ. Ikke ømhed ved perikraniel palpation. [...]

Det fremgår videre af konklusionen fra samme undersøgelse (bilag 13, side 7):

'Normal objektiv neurologisk undersøgelse. Ikke symptomer som tyder på egentlig neurologisk sygdom. Man kan overveje om hun har degenerative forandringer i halscolumna, som årsag til en del af symptomerne. Har dog ikke symptomer eller fund som vil medføre operation, selvom dette skulle være tilfældet, hvorfor jeg ikke aktuelt henviser til billeddiagnostik.

På grund af det daglige analgetikaforbrug kan man overveje om en del af hovedpinen er betinget af medicinoverforbrugshovedpine. Jeg anbefaler reduktion, så hun tager analgetika mindre end hver anden dag i gennemsnit.

[...]

Ikke indikation for yderligere neurologisk udredning eller kontrol.'

Klager startede den 17. november 2021 i virksomhedspraktik som [erhverv3], hvor der blandt andet skulle [lave ad hoc-opgaver]. Herudover skulle der laves forfaldne administrative opgaver. Arbejdstiden skulle til en start være 6 timer ugentligt. Praktikforløbet skulle som udgangspunkt vare til den 15. februar 2022. Den 16. februar blev det godkendt, at klagers praktikforløb kunne forlænges til den 13. maj 2022. Den 10. maj 2022 blev klagers forløb igen forlænget, nu til den 12. august 2022 (bilag I og bilag 14, side 28 og 51).

Klagers repræsentant sendte den 19. november 2021, et brev til selskabet med bemærkninger til selskabets afgørelse af 3. november 2021. Klagers repræsentant fastholdt, at klager var berettiget til udbetaling (bilag F).

Af journalnotat af 24. november 2021 fremgår blandt andet, at klagers egen læge anbefalede klager at søge en alternativ behandler, da lægen ikke kunne imødekomme hendes ønske om behandlinger hver uge. Lægens beskrevne aktuelle status/anamnese i forhold til klager/symptomer, var fuldstændig identisk i alle tre journalnotater (bilag 13, side 4).

I journalnotat af 25. november 2021 anførte klagers praktiserende læge blandt andet, at klager havde fået flere symptomer i de sidste 1-2 måneder med subfebrilia, uro, fornemmelse fra hals og vægttab. Lægen fandt let forhøjet stofskifte og forhøjet blodsænkning. Lægen henviste herefter klager til scintigrafi (bilag 13, side 4-5).

Den 12. december 2021 underskrev klager en aftale med selskabet om at videreføre forsikringen/pensionsordningen privat med virkning fra den 1. september 2021 (bilag 15). De hertil hørende dokumenter er pensionsoversigt (bilag 16), pensionsbevis (bilag 17) og pensionsvilkår (bilag 3).

I journalnotat fra Kommunen fra møde afholdt med klager den 16. december 2021 fremgår, at klager arbejdede to dage om ugen 6 timer i alt. Hun oplyste videre, at hun var tilfreds med praktikforløbet og de opgaver hun blev tildelt (bilag 14, side 57).

I journalnotat af 4. januar 2022 fra endokrinologisk afdeling blev det blandt andet anført (bilag 14, side 19):

*'Har fra november måned haft en periode med smerter på halsen, febrilia episoder samt udtalt ømhed på halsen. Dette forenelig med akut eller subakut thyreoidit. Der foreligger ingen CRP måler. Negativ antistof
Objektivt god AT og ET. Collum ingen palpabel struma ingen palpable udfyldninger helt uømt ved palpation
Konklusion akut eller subakut thyreoidit [..]'*

Klager oplyste ved samtale med Kommunen henholdsvis den 25. februar 2022 og den 6. april 2022, at hun var glad for sin nuværende praktik, og at hun var kommet op på at arbejde 8 timer om ugen (bilag 14, side 45 og 49).

Efter indhentelsen af opdaterede akter fra klagers kommune og praktiserende læge, fastholdt selskabet i brev af 11. marts 2022 til klager sin tidligere afgørelse om at stoppe udbetalingen (bilag G).

Klager opsagde den 13. marts 2022 sin erhvervsevnetabsforsikring. Opsigelsen blev gennemført pr. 1. maj 2022 (bilag 18).

Den 25. marts 2022 fremkom klagers repræsentant, med bemærkninger til selskabets afgørelse af 11. marts 2022 (bilag H).

Af lægeattest til rehabiliteringsteamet af den 13. juni 2022 (bilag N) fremgår blandt andet, at stofskiftelidelsen var medicinsk velbehandlet svarende til et normalt stofskifte, og at det var lægens vurdering, at det mere var den kroniske smertetilstand/træthedssyndrom, der påvirkede hende. Det var endvidere lægens vurdering, at klager fremover ikke ville kunne klare et ordinært arbejdsmarked, men at hun skulle have væsentligt færre timer.

Af journalnotat af 13. juni 2022 fra egen læge fremgår blandt andet følgende (bilag 13, side 5):

'Uforandret fortsat meget udfordret af stress men også lavt stofskifte som nu er næsten normalt [..]'

I brev af 12. juli 2022 til selskabet fastholdt klagers repræsentant, på vegne af klager, at klager havde løftet bevisbyrden for, at hendes generelle erhvervsevne var nedsat i dækningsberettiget grad, og derfor var berettiget til udbetaling (bilag 19).

Efter indhentelsen af nye lægelige og kommunale akter, fastholdt selskabet i brev af 21. september 2022 igen sin tidligere afgørelse om at stoppe udbetalingen (bilag M).

Det kan oplyses, at selskabet har forelagt sagen for sin lægekonsulenter med blandt andet speciale i arbejdsmedicin, der har vurderet, at der ikke er dokumentation for, at klagers erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende omfang. Lægerne har lagt vægt på, at der ikke er konstateret nogen alvorlig funktionsbegrænsende psykisk lidelse, og at den neurologiske undersøgelse den 8. november 2021 var helt normal, og der ikke blev påvist neurologiske fund, der kunne påvirke funktionsevnen negativt. Lægerne har endvidere lagt vægt på, at klagers stofskiftesygdom er velbehandlet, og efter egen læges opfattelse ikke har stor betydning. Der er desuden tale om en relativt godartet sygdom, der hyppigt giver få eller ingen symptomer, og som formentligt har været et tilfældigt fund i forbindelse med de undersøgelser, der er foretaget af sagsøger. Egen læges be-

skrivelse af klagers stressorer vil kunne tilgodeses ved begrænsede skånehensyn i de fleste arbejdsområder.

Begrundelse for selskabets afgørelse

Selskabet fastholder afgørelsen.

Det fremgår af akterne, at tilstanden er uforandret gennem længere tid, og at der efter kommunens

vurdering ikke er udsigter til, at klager kan vende tilbage til sit tidligere erhverv, og selskabet har derfor været berettiget til at lade fortsat dækning afhænge af en vurdering af klagers generelle erhvervsevne indenfor ethvert passende erhverv.

Det fremgår af pensionsvilkårenes pkt. 6.1.1.1 og 6.1.1.2., at erhvervsevneforsikring og bidragsfritagelse forudsætter, at den forsikredes evne til at udføre arbejde ud fra en helbredsmæssig vurdering er nedsat med mindst 50 procent, hvilket indebærer, at klager ikke længere er skønnes at være i stand til at arbejde mere end 50 procent af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer. Dette vurderes indenfor ethvert passende erhverv, men indtil den helbredsmæssige erhvervsevne er stationær, foretager selskabet i overensstemmelse med sædvanlig praksis en vurdering af erhvervsevnen i det erhverv, som forsikrede hidtil har arbejdet i (midlertidig vurdering).

Det er selskabets vurdering, at det ikke er dokumenteret, at klager opfylder betingelserne for at modtage erhvervsevneforsikring. Det er således selskabets vurdering, at der på nuværende tidspunkt og over 3 år efter klagers sygemelding på grund af arbejdsrelateret stress, ikke er helbredsmæssige og kommunale oplysninger, der dokumenterer, at klager ikke er i stand til at varetage et arbejde på mindst halv tid indenfor et passende erhverv.

Selskabet har blandt andet lagt vægt på de lægelige oplysninger, hvori der ikke beskrives helbredsgener, der er uforenelige med varetagelsen af et relevant erhverv på mindst halv tid, hvis der i jobfunktionen tages hensyn til klagers skånehensyn i form af klare og forudsigelige arbejdsopgaver, ingen kundekontakt og deadlines, lavere arbejdstempo og arbejde som ikke er fysisk krævende med mulighed for stillingsskifte og ekstra pauser for at forebygge udtrætning. Der er heller ingen speciallæger, der har vurderet, at klager ikke kan arbejde på mindst halv tid, forudsat der tages hensyn til hendes skånehensyn.

Det er i vurderingen desuden indgået, at klager blev sygemeldt på grund af stress, hvilket anses for at være en forbigående lidelse, og at klager ikke har fået påvist en alvorlig psykisk lidelse i efterforløbet. I flere af sagens akter beskrives, at hun i perioder er ængstelig, men at hun ikke er depressiv. Ved samtalerne hos egen læge blandt andet den 9. december 2019, den 31. januar 2020, den 9. december 2020 og den 18. august 2021 viste hun heller ikke tegn på dybere psykopatologi, og hun er blevet afvist fra Center for Funktionel Lidelse.

Selskabet har endvidere lagt vægt på den relativt beskedne behandling, som klager har modtaget i forbindelse med sit stressrelaterede sygdomsforløb. Hun har tidligt i forløbet været til samtaler hos en psykolog, men har i øvrigt ikke været henvist til en psykiater eller modtaget medicinsk behandling.

Selskabet har hertil desuden bemærket, at klagers praktiserende læge har vurderet, at hun vil have gavn af kognitiv terapi, hvilket ikke er iværksat.

Endvidere er det selskabets vurdering, at der – henset til den neurologiske vurdering i bilag 13, side 6-7 – ikke er dokumentation for, at klagers gener i bevægeapparatet er erhvervshindrende i betydelig grad, så længe der ikke er tale om et fysisk krævende erhverv.

Klagers stofskiftelidelse ses heller ikke at nedsætte klagers arbejdsevne, hvilket understøttes af lægeattesten til rehabiliteringsteamet fra den 13. juni 2022 (bilag 13, side 5), hvori klagers praktiserende læge blandt andet anfører, at klager er medicinsk velbehandlet svarende til et normalt stofskifte.

Selskabet har desuden lagt vægt på selskabets lægekonsulenters vurdering af, at der ikke er dokumentation for en dækningsberettigende erhvervsevnetab, og begrundelsen herfor.

I de kommunale akter har selskabet lagt vægt på, at klager formåede at arbejde sig op til ca. 20 timer om ugen i sin tidligere stilling, selv om skånehensynene ikke blev tilgodeset, og at der ikke er dokumenteret en forværring, der gør, at klager nu kun kan arbejde i et langt lavere timetal – tilstanden beskrives tværtimod som uforandret.

Selskabet har endvidere lagt vægt på rehabiliteringsteamets udtalelse af 31. august 2020 om, at klager har gode ressourcer i forhold til en fuld tilbagevenden til arbejdsmarkedet.

Selskabet har desuden lagt vægt på, at klager har været i to forskellige virksomhedspraktikker. Klagers første virksomhedspraktik startede den 14. juni 2021, hvor klager arbejdede 6 timer ugentligt, men klager fandt arbejdsopgaverne for fysisk krævende. Den 17. november 2021 startede klager i sin anden virksomhedspraktik, hvor hun fik arbejde som [erhverv3]. Klager er i denne virksomhedspraktik gået op til at arbejde 8 timer om ugen, men der ses ikke at være iværksat et systematisk forsøg på øgning af arbejdstiden.

Det er selskabets vurdering, at det er uafklaret, om klager vil kunne varetage et arbejde på flere timer i sin praktik. Timeantallet i praktikken kan derfor ikke anvendes som rettesnor for, hvor mange timer hun aktuelt kan arbejde.

Dertil kommer, at klager efter eget ønske – og uden lægelig anbefaling – ikke er blevet arbejdsprøvet i stillinger, hvor hun vil kunne udnytte sine uddannelse og joberfaringer, og at hun således ikke er jobprøvet indenfor det bredere arbejdsmarked. Det ser ud til, at klagers arbejdspraktikker er blevet valgt efter klagers ønsker.

Det fremgår videre af sagens oplysninger, at ikke-dækkede sociale forhold i form af familiære problematikker har haft væsentlig indflydelse på klagers tilstand. Klager oplyste således den 10. september 2019 kommunen om, at hendes stresstilstand skyldtes både arbejdsmæssige og private forhold, og hun oplyste den 11. februar kommunen om, at hun har ..., hvilket hun tackler ved at sætte grænser for sig selv.

Som følge af dette er klager ikke berettiget til erhvervsevneforsikring og bidragsfritagelse efter den 1. juni 2021 og heller ikke berettiget til engangsudbetaling.

Efter selskabets opfattelse er det ikke påvist, at der er sket en forværring i forløbet, men hvis det er tilfældet, skal erhvervsevnetab efter den 1. september 2021 vurderes på grundlag af de som bilag 3 fremlagte vilkår, hvorfor der skal være et generelt erhvervsevnetab på mindst 2/3, og der er supplerende vilkår angående fleksjob, skulle klager få et sådant job.

Klager har valgt at opsig sin erhvervsevnetabsforsikring med virkning fra den 1. maj 2022, og hun har efter dette tidspunkt alene ret til indbetalingssikring, såfremt erhvervsevnen nedsættes til 1/3 eller derunder.

Selskabet anmoder derfor om, at klagen ikke tages til følge."

Klagerens repræsentant har i brev af 8/12 2022 til nævnet bl.a. anført:

"Ad selskabets repræsentants 'Begrundelse for selskabets afgørelse' Forsikringsbetingelserne

...

Klager arbejder aktuelt fortsat blot 8 timer ugentligt med primært at lave kaffe og ordne køkken og småopgaver. Disse arbejdsopgaver må siges at være klare og forudsigelige af natur, værende uden kundekontakt eller deadlines, og i et lavt arbejdstempo samt ikke fysisk krævende. Alligevel kan forsikrede blot arbejde 8 timer ugentligt fordelt på to dage.

Jeg skal i den forbindelse tilføje, at ovenstående begrænsninger og markant nedsatte arbejdstid fortsat vedgår jf. de til sagen netop tilføjede bilag (N og O);

██████ har endvidere været i to praktikker – den ene fortsat igangværende.

Første praktik var som ███████ Dette gav yderligere smerter i skuldre/nakke region ███████ fremmødte to dage á 2 - 3 timer.

Nuværende praktik er hos ███████ som administrativ medhjælper med også ad-hoc-opgaver. Fra maj 2022 fik ███████ løn for 4 timer og var i praktik 4 timer (i alt 8 timer om ugen). ███████ fremmøder 2 dage om ugen (tirsdag og torsdag) og har brug for restitution mellem fremmødedage.

Det sociale aspekt

Godt netværk med familie og venner. Er glad for at være social – men det tager meget på den i for vejen lille mængde af energi. Er ofte træt flere dage efter et socialt arrangement.

Det er således ikke korrekt når selskabet vurderer, at klagers helbredsgener er forenelige med varetagelsen af et relevant erhverv med rette skånehensyn, på mindst halv tid.

I den forbindelse bør konklusionen i den dugfriske bevilling om førtidspension også fremhæves;

REHABILITERINGSTEAMETS INDSTILLING:

Rehabiliteringsteamet indstiller til at der bevilges fleksjob.

Rehabiliteringsteamet lægger vægt på at der ses en varig funktionsnedsættelse i forhold til ███████ psykiske og kognitive funktionsniveau. Det er den samlede vurdering, at arbejdssevnen ligeledes er væsentligt nedsat til mere end halvdelen - i ethvert erhverv - grundet kronisk belastningsreaktion.

Det er den samlede vurdering, at ███████ ikke kan opnå og fastholde beskæftigelse svarende til ordinær fuldtidsbeskæftigelse på arbejdsmarkedet og rehabiliteringsteamet kan ikke pege på uddannelse, hjælpemidler eller

Af bevillingen synes det således ganske entydigt at kunne konkluderes, at klagers arbejdssevnen er nedsat til mere end halvdelen i ethvert erhverv grundet det anmeldte forhold.

...

Fraværet af Speciallægevurdering

Selskabets repræsentant synes at fastholde selskabets tidligere påstand om, at det må tillægges betydning for klagers dækningsberettigelse, hvorvidt en psykiatrisk speciallæge har foretaget en vurdering af klagers erhvervsevnenedsættelse.

Herimod skal klager fastholde, at det ikke er en forudsætning i henhold til aftalegrundlaget eller praksis at klager fremkommer med en vurdering fra en psykiatrisk speciallæge (eller nogen anden speciallæge for den sags skyld). Alene derfor kan fraværet af en psykiatrisk speciallæge ikke tillægges afgørende vægt.

Jeg henviser i den forbindelse i det hele til vores tidligere argumentation herfor (bilag E, F og H) hvoraf jeg skal fremhæve det følgende;

At klagers egen læge har vurderet, at hun ikke skulle henvises til en psykiater, idet det var lægens vurdering, at en psykiater ikke besidder rette speciale til at vurdere og behandle en stresssygdom.

At det følger af AK 93.795 – Klager medhold – PFA, at det ikke er afgørende for at løfte bevisbyrden, at forsikrede har været ved en psykiater i forbindelse med en stressdiagnose.

Jeg skal i øvrigt tilføje, at det fremgår af bilag O, s.3, at eventuelle samtaler eller ændring i medicinforbrug på baggrund af en eventuel konsultation ved en privatpraktiserende Psykiater, ikke forventes at ville '..kunne skabe udvikling hen imod ordinær beskæftigelse'.

Sammenfattende, da kan fraværet en psykiatrisk speciallægevurdering ikke tillægges afgørende vægt i sagen.

Afvisning fra Center for Funktionelle Lidelser

Repræsentanten forsøger at tillægge det vægt, at Center for Funktionelle Lidelser (CFFL) har afvist at behandle klager.

Vi skal bestride at denne omstændighed kan tillægges nogen form for vægt overhovedet.

Henvisningen af klager til CFFL var på baggrund af hendes træthedssyndrom og CFFL vurderede at de ikke kunne hjælpe hende. Vi kender ikke den nærmere begrundelse for CFFLs vurdering, hvorfor man alene derfor vanskeligt kan anvende afvisningen som bevis for, at klagers erhvervsevne ikke skulle være nedsat i dækningsberettiget grad.

Vi ved dog, at klagers egen læge har gjort klager opmærksom på nedenstående begrundelse;

Besked fra lægen

Sendt fra behandleren d. 31-08-2021 12:24

Hej [REDACTED]

Center for funktionelle lidelser afviser i første omgang henvisninger da de mener du skal være udredt for andre årsager først, jeg kan ikke finde noget fra arbejdsmedicinsk klinik (har du nogle papirer liggende fra udredning som kommunen har sendt dig til? ellers kan det være vi må sende dig til neurolog først.

Med venlig hilsen

Af ovenstående synes det således at være CFFLs begrundelse, at de afviser hende fordi hun skal være udredt for andre årsager først.

Det må i det hele taget anses som betænkeligt at tage ovenstående afvisning til indtægt for, at klagers erhvervsevne dermed ikke kan anses om nedsat i dækningsberettiget grad, når baggrunden for af forelægger en lang række lægelige og kommunale vurderinger af klagers tilstand i relation til erhvervsevnen samt to arbejdsprøvnings. Vurderinger der sammenfattende finder, at klagers tilstand bevirker at hendes erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen.

Behandlingsomfang

Selskabets repræsentant synes at fastholde selskabets tidligere påstand om, at klager blot har været behandlet i et begrænset omfang.

Det skal klager fortsat bestride. Som klager har redegjort for af en del omgange, så kan omfanget af hendes behandlingsforløb ikke tillægges vægt jf. forsikringsbetingelserne. Det er efter forsikringsbetingelserne alene en betingelse, om forsikrede deltager i sundhedsfaglig behandling, genoptræning eller deltagelse i arbejdsprøvning, jobafklaring eller ressourceforløb.

Jeg bemærker i øvrigt fortsat, at man vanskeligt kan karakterisere klagers behandlingsforløb som begrænset. Jeg henviser i den forbindelse i det hele til klagers udførlige redegørelse i relation til punktet 6.1.1.1.2 i klagers bilag E og F.

Jeg skal i øvrigt understrege, at det fra både læge, psykolog og kommune direkte er vurderet, at klager ikke vil have gavn af yderligere behandling.

For så vidt angår repræsentantens gentagelse af selskabets påstand om, at klagers læge skulle have vurderet at klager vil have gavn af kognitiv terapi, da skal vi fortsat bestride at dette skulle fremgå af lægens vurdering. Det lægen anførte var, at klager 'formentlig' ville have gavn af kognitiv terapi. Det bør i den forbindelse bemærkes, at den pågældende læge er almen mediciner og ikke en specialist inden for kognitive lidelser, hvorfor vurderingen ret beset ikke kan tages til indtægt for, at klager har modsat sig eller undladt at deltage i, relevante behandlingstilbud. Derudover må fraværet af behandling for kognitiv terapi også ses i lyset af sagens øvrige omstændigheder, herunder at andre læger og kommunen har vurderet, at yderligere behandling ikke betydningsløst i relation til erhvervsevnen.

For så vidt angår stofskiftelidelsen, så fremgår det af bilag O, at '.. har i 2021/22 haft en betændelse i skjoldbruskkirtlen, som har forårsaget primært højt stofskifte og siden lavt stofskifte, som hun er i relevant behandling for. Hvis [klageren] får tiltagende kropslige symptomer, anbefales hun

Selskabets lægekonsulent

Repræsentanten henviser til at der skal lægges vægt på selskabets lægekonsulents vurdering.

Herimod gør vi fortsat gældende, at der ikke kan lægges afgørende vægt på en internt ansat lægekonsulents vurdering, idet vedkommende, i kraft af sit ansættelsesforhold ved selskabet, vanskeligt kan påstås at være uvildig i relation til afgørelsens udformning.

Endvidere idet, lægekonsulents vurdering synes fejlbehæftet og mangelfuld. Som vi tidligere har gjort gældende, så har lægekonsulenten har blandt andet ikke taget stilling til hvad klager burde være i stand til at kunne, til trods for at det er selskabets opfattelse, at netop dette forhold er relevant.

Derudover, så har lægekonsulenten fremsat en fejlagtig opfattelse af betydningen af kognitive gener. Lægekonsulenten vurderede, at kognitive gener ikke var lægelig dokumentation. En påstand som klager bestred under henvisning til Ankenævnets praksis og relevant faglitteratur.

Det samme gjorde sig gældende med klagers subjektive gener. Disse anså lægekonsulenten ej heller som dokumentation, til trods for praksis.

20 timers arbejdsuge

Repræsentanten gør gældende, at klager tidligere formåede at arbejde sig op på 20 timer ugentligt og at der ikke siden er påvist en forværring af klagers tilstand.

Klager skal nuancere ovenstående påstand. Først og fremmest, så fremgår det ikke af det bilag (bilag 4, side 67-68) at klager arbejde 20 timer ugentligt. Der fremgår efter repræsentantens eget uddrag, at der var tale om hhv. 17 timer i én uge og 22 timer i én anden uge.

Ovenstående to uger kan vanskeligt anses som et udtryk for, at klager reelt har været i stand til at arbejde 20 timer ugentligt. Der er tale om enkeltstående tilfælde, hvoraf blot det ene var over 20 timer.

Derudover bemærker jeg, at man uundgåeligt må henholde sig til resultatet af de seneste mange års arbejdsprøvninger på maksimalt 8 timer ugentligt samt de lægelige og kommunale vurderinger af klagers stærkt begrænsede erhvervsevne som ikke tilnærmelsesvis nærmer sig hverken 20 timer ugentligt eller sågar 10 timer.

Rehabiliteringsteamet

Repræsentanten fremhæver en meget tidlig udtalelse fra kommunen i relation til klagers prognose for at tilbagevende til arbejdsmarkedet. Jeg bemærker, at selskabet ikke synes at have fremlagt nogen dokumentation for påstanden.

Herimod skal klager fastholde, at de positive prognosesynspunkter ligger langt bagud i tid og at det seneste prognosesynspunkter, som selskabet har medtaget i dets afgørelser, viser at det aktuelle prognosesynspunkt er negativt.

Den 26/8-21 blev det vurderet, af såvel lægen som klager, at hun ikke var fuld arbejdsdygtig og at hun nok ikke ville blive det i fremtiden.

Få dage forinden, ved den kommunale vurdering af uarbejdsdygtigheden af 18/8-21, blev det fra kommunal side vurderet, at klager var fuld uarbejdsdygtig grundet blandt andet stress.

Nu senest i november og december 2022 er det vurderet (bilag O og N), at klagers erhvervsevne er varigt og væsentligt nedsat til mindst halvdelen indenfor ethvert erhverv.

Sammenfattende må det konkluderes, at det positive prognosetidspunkt fra år tilbage i den grad viste sig at være forkert. En påstand som klager i øvrigt fremsatte den 19/11-21, uden at selskabet efterfølgende fandt anledning til at kommentere herpå.

Arbejdsprøvning

Repræsentanten gør gældende, at der er uafklaret om klager vil kunne varetage et arbejde på flere timer i sin praktik, fordi klager på et tidspunkt gik op i tid i sin nuværende praktik.

Herimod gør klager gældende, at det er afklaret at klager om klager kan arbejde flere timer i sin praktik. Klager blev sat op til 8 timer for længe siden, og det har ikke været muligt at øge det siden jf. bilag O. Selv på 8 timer er det dokumenteret, at klager betaler en høj pris i form af efterfølgende utilpashed og søvnvanskeligheder.

Derudover, så er det konkluderet, at klager ikke kan arbejde mindst halvdelen. Hverken i praktikken eller i noget andet erhverv. Jeg henviser i den forbindelse til indstillingen og bevillingen af førtidspension (bilag N og O) som netop har fastslået, at klagers aktuelle arbejdsevne fortsat er begrænset til 8 timer ugentligt, samt at hendes erhvervsevne er varigt og væsentligt nedsat i ethvert erhverv selv under inddragelse af skånehensyn;

For så vidt angår repræsentantens antagelse om klagers valg af praktiksted, da skal vi afvise dette som en ren antagelse uden nogen form for belæg.

Vi skal dog erklære os enige med repræsentanten i, at klager har været arbejdsprøvet i praktikker med arbejdsopgaver der ligger langt fra hendes baggrund. Vi er dog ikke enige i hvordan denne omstændighed skal fortolkes i relation til parternes uenighed.

Det er fortsat vores overbevisning, at det skal tillægges vægt til fordel for klager, at hun har været arbejdsprøvet i et erhverv der ligger langt fra hendes tidligere ansættelser og uddannelsesmæssige baggrund, idet praktikken derved har givet et retvisende billede af klagers erhvervsevne indenfor det brede arbejdsmarked. Jeg henviser i det hele til vores tidligere redegørelse af klagers arbejdsprøvning i relation til begrebet erhvervsevnetab og selskabets forsikringsbetingelser.

Sociale forhold

Repræsentanten påstår, familiære problemer har haft en væsentlig indflydelse på klagers tilstand. I den forbindelse henviser repræsentanten til en oplysning til kommunen dateret 10/9-19.

Herimod gør vi først og fremmest gældende, at repræsentanten hermed fremkommer med et anbringende som ikke tidligere har været fremsat, til trods for at sagen har verseret i en årrække. Det følger af praksis, at selskabet på et senere tidspunkt kan gøre et bestemt anbringende gældende, som det kunne have påberåbt sig på et tidligere tidspunkt i sagsbehandlingen. Allerede derfor kan selskabets påstand ikke tages til følge.

Såfremt nævnet finder at anbringendet kan gøres gældende, da gør vi subsidiært gældende, at påstanden er irrelevant, idet der er tale om en oplysning som ikke finder støtte i nogen af sagens øvrige vurderinger. Der er tale om arbejdsbetinget stress/belastningsreaktion. Sagen er anmeldt som sådan og det er ikke på noget tidspunkt bestridt af selskabet at der skulle være tale om andet end en stress/belastningsreaktion.

Forværring/Gældende forsikringsbetingelser

Repræsentanten synes at gøre gældende, at der ikke er påvist en forværring i forløbet, men hvis det er nævnets overbevisning at der er, da skal erhvervsevnetabet efter 1/9-21 vurderes på grundlag af de i bilag 3 fremlagte vilkår, hvorefter der skal være et generelt erhvervsevnetab på 2/3.

Herimod gør vi først og fremmest gældende, at repræsentanten hermed fremkommer med et anbringende som ikke tidligere har været fremsat, til trods for at sagen har verseret i en årrække. Det følger af praksis, at selskabet på et senere tidspunkt kan gøre et bestemt anbringende gældende, som det kunne have påberåbt sig på et tidligere tidspunkt i sagsbehandlingen. Allerede derfor kan selskabets påstand ikke tages til følge. Parterne har frem til repræsentantens aktuelle høringssvar være enige om, at klagers erhvervsevnetab alene skal være 50% for at opfylde betingelserne for dækning.

Såfremt nævnet finder at anbringendet kan gøres gældende, da gør vi gældende, at erhvervsevnetab efter den 1/9-21 skal vurderes i henhold til om erhvervsevnetabet er nedsat med mindst halvdelen, og ikke 2/3. Som repræsentanten selv anfører indledningsvis i høringssvaret, så er kravet om 2/3 nedsættelse først omfattet af den ordning der træder i kraft i maj 2022.

Det fremgår da også af korrespondancen mellem klager og selskabet vedrørende forsættelse af forsikringen, at forsikringerne, herunder tab af erhvervsevnetabsforsikringen forsætter på samme vilkår;

Videreføres [redacted]

[redacted]

[Svar](#) [Svar til alle](#) [Videresend](#) [📧](#) [...](#)

ti 07-09-2021 15:14

🔔 Du svarede på denne meddelelse den 08-09-2021 10:49.

 Plus privat priser [redacted] PNG
26 KB

Hej [klagerens repræsentant]

Så har jeg en afklaring til jer.

Hvis [redacted] viderefører hendes forsikringer på en PFA Plus Privat aftale og efterfølgende får tilkendt hende tab af erhvervsevne forsikring, tilbagebetaler vi præmien til hende fra 01.09.2021, hvor hun har haft en Plus Privat aftale.

Jeg har som aftalte vedhæftet priserne på de dækninger [redacted] havde gennem sin firmaaftale.

Når i drøftet ovenstående er i velkommen til at vende retur til mig, således vi kan få videreført forsikringerne.

God dag

Venlig hilsen

[redacted]
Formuerådgiver - Rådgivning Privat Vest
Privatkunder
[redacted]

PFA
Mere til dig
PFA Pension, Silkeborgvej 2, 8000 Aarhus C. T: 39 17 50 00. www.pfa.dk

SV: Videreføres [redacted]

[redacted]

[Svar](#) [Svar til alle](#) [Videresend](#) [📧](#) [...](#)

on 08-09-2021 10:50

Hej [redacted]

På vegne af [redacted] skal jeg hermed meddele PFA, at [redacted] ønsker at videreføre forsikringsdækningerne [redacted] ønsker dog at betale for dækningerne månedsvis. Såfremt denne betalingsmulighed ikke foreligger, da må du gerne give mig besked herom, hvorefter jeg må drøfte sagen med [redacted] på ny.

Kontakt mig ved spørgsmål.

Du ønskes en god dag

Med Venlig Hilsen

SV: Videreføres [REDACTED]

[REDACTED]

Svar Svar til alle Videresend [REDACTED] [REDACTED]

on 08-09-2021 12:43

📧 Du videresendte denne meddelelse den 08-09-2021 14:56.

Hej [klagerens repræsentant]

Betalingerne kan godt falde månedligt. Jeg bestiller derfor en **videreførsel af dækningerne i dag**. Der kommer dokumenter til underskrift hos [REDACTED] indenfor en uge.

God dag

Venlig hilsen

[REDACTED]
Formuerådgiver - Rådgivning Privat Vest
Privatbunder
[REDACTED]
PFA
88 00 00 00 00

Det synes således ganske klart at kunne udledes af parternes dialog om forsættelse af dækningen fra den 1/9-21, at klagers dækning for erhvervsevnetabsforsikringen skulle videreføres samme vilkår som hidtil (herunder krav om erhvervsevnenedsættelse på 50%).

Jeg bemærker i den forbindelse i øvrigt, at enhver væsentlig forringelse af klagers vilkår skal kommunikeres til klager på en klar og tydelig måde. I modsat kan forringelserne ikke finde anvendelse.

I relation til nærværende sag betyder det, at såfremt selskabet vitterlig måtte fastholde at der fra den 1/9-21 gælder skærperede vilkår for berettigelsen til udbetaling for erhvervsevnetabsdækningen, navnlig i form af 2/3 krav i stedet for 1/2 krav, da skal selskabet føre tilstrækkeligt klart bevis for, at dette har været præsenteret klager på en klar og tydelig måde forud for aftalens indgåelse.

Jeg bemærker afslutningsvis, at selskabet har stoppet udbetalingerne den 31/5-21, hvorfor klager som et absolut minimum er berettiget til udbetaling ved 50% nedsættelse fra 1/6-21 til 1/9-21.

Konklusion

På vegne af klager fastholder vi, at klager har løfte bevisbyrden for, at hendes generelle erhvervsevne i dækningsberettiget grad, hvorfor hun er berettiget til fortsatte udbetalinger for tab af erhvervsevne samt udbetaling af engangsudbetaling.

Klagers egen læge, kommunen og arbejdsprøvningen har uafhængigt af hinanden konkluderet, at klagers tilstand er svær, kronisk og har nedsat klagers erhvervsevne væsentligt til mindst halvdelen af fuldt erhvervsdygtige personer indenfor ethvert erhverv.

Der må være en formodning for, at klagers tilstand og erhvervsevnetab er som beskrevet af de fagpersoner som reelt har tilset hende, da de på baggrund af det langvarige behandlingsforløb – har de bedste forudsætning for at vurdere det. Modsat, så kan der ikke lægges afgørende vægt på selskabets internt ansatte lægekonsulents subjektive vurdering af hvad klagers tilstand er og hvad hendes erhvervsevne burde være.

Klager fastholder."

Selskabet har i brev af 23/1 2023 til nævnet bl.a. anført:

"Forsikringsbetingelserne

Som anført i selskabets første indlæg fremgår det af forsikringsbetingelsernes pkt. 6.1.1.1.2. (bilag 2, s. 51), at:

'Den Helbredsmæssige erhvervsevne er nedsat med mindst 50 procent, når den forsikrede – efter PFA Pensions skøn – ikke længere er i stand til at arbejde mere end 50 procent af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til den forsikredes helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse.

Den Helbredsmæssige erhvervsevne vurderes i forhold til ethvert erhverv. Indtil den Helbredsmæssige erhvervsevne er stationær, kan PFA Pension dog vurdere den i forhold til det erhverv, som den forsikrede hidtil har arbejdet inden for.'

og som anført på s. 10 i indlægget, indebærer dette efter fast retspraksis, at forsikredes evne til at udføre arbejde skal være nedsat med mindst 50 % ud fra en helbredsmæssig vurdering, hvilket indebærer, at klager skal dokumentere, at hun ikke længere er i stand til at arbejde mere end 50 % af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer indenfor ethvert passende erhverv. Jeg vedlægger to nyere byretsdomme til belysninger af kriterierne.

Hvad der er passende, beror på forsikredes helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse, men der er ikke tale om en fagdækning, og der er derfor tale om en bred referenceramme. Dertil kommer, at en forsikret, der har en bred baggrund, utvivlsomt vil kunne varetage jobs inden for flere forskellige erhverv end en forsikret med en begrænset baggrund.

Som tidligere anført er klager uddannet ... og ..., og hun har arbejdet som [erhverv1] frem til sin sygemelding (bilag 4, side 95). Hun har derfor en bred baggrund indenfor [erhverv1], kundepleje mv.

Af kommunalt notat fra 9. marts 2020 (bilag 4, side 40) fremgår det, at klager ikke kunne se sig selv beskæftiget i ..., men at hun forestillede sig et arbejde som ...

Det fremgår videre af et kommunalt notat fra den 27. april 2021, at klager godt kunne tænke sig at afprøves i noget med ... eller lignede (bilag 10, side 8).

Klager startede den 14. juni 2021 i virksomhedspraktik som [erhverv2] (bilag 10, side 14).

Den 4. oktober 2021 noterede kommunen, at klager havde overvejelser omkring et nyt praktikforløb, hvor hun gerne ville noget med ... eller lettere sagsbehandlingsopgaver/administrative opgaver hos en ... (bilag 10, side 17).

Den 13. oktober 2021 oplyste klager til kommunen, at hun ikke skulle tilbage i [erhverv1], men at hun havde overvejet ...

Klager startede den 17. november 2021 i virksomhedspraktisk som [erhverv3] med arbejde i en administrationsbygning, hvilket arbejde hun fortsat har.

Det kan af de kommunale akter således udledes, at klager på intet tidspunkt har haft et ønske om at vende tilbage til arbejdet som [erhverv1], og at kommunen har føjet hende i dette. Klager er således efter eget ønske og uden lægelige anbefalinger og/eller helbredsmæssig begrundelse ikke blevet arbejdsprøvet i stillinger, hvor hun kan udnytte sin uddannelse og joberfaring. Klager ses som følge heraf ikke at være jobprøvet indenfor det bredere arbejdsmarked.

Bilag N og O dokumenterer, at klager fortsat arbejder som [erhverv3] i 8 timer ugentligt fordelt på to dage.

Der ses ikke fremlagt dokumentation for, at arbejdstiden har været forsøgt øget på noget tidspunkt, endsige været forsøgt øget på hensigtsmæssig og systematisk vis.

Dertil kommer, at job som [erhverv3] ikke ses at opfylde skånehensynene overfor forudsigelige arbejdsopgaver, idet der tværtimod er tale om skiftende arbejdsopgaver uden forudsigelighed.

Klager fremhæver i sit indlæg rehabiliteringsteamets indstilling i bilag O. Klager har imidlertid allerede gengivet en del af denne indstilling. Slutteligt i rehabiliteringsteamets indstilling fremgår det, at (bilag O, side 3)

'Rehabiliteringsteamet ser muligheder for at [Klager] – over tid – vil kunne øge den effektive arbejdstid eller favne bredere rent opgavemæssige. [Klager] rådes til at drøfte muligheden for privatpraktiserende psykiater med egen læge, dog uden forventning om at samtaler eller ændremedicin vil kunne skabe udvikling henimod ordinær beskæftigelse. [Klager] har ligeledes følt sig yderligere presset og stresset i afklaringsforløbet – og det antages at hun vil finde ro og føle mindre belastning ved afslutning, og det kan evt. få positiv indflydelse på arbejdsevnen, - også når hun finder fodfæste på arbejdsmarkedet og i en konkret ansættelse.' (Selskabets indstregninger)

Klager anfører, at rehabiliteringsteamets indstilling viser, at klagers arbejdsevne er nedsat til mere end halvdelen i ethvert erhverv. Som det fremgår af retspraksis, svarer en kommunal vurdering af arbejdsevnen ikke til vurderingen af den forsikringsretlige generelle arbejdsevne, idet der er tale om forskellige kriterier, og skaber derfor ikke nogen formodning for, at der foreligger et dækningsberettigende arbejdsevnetab. Dertil kommer, at rehabiliteringsteamets indstilling er begrundet i de mangelfulde arbejdsprøvnings og den mangelfulde lægelige dokumentation og også derfor ikke kan tillægges betydning.

Klager henviser videre til, at klagers aktuelle indtægt er nedsat med 75 % i forhold til før sygemeldingen. At klagers aktuelle indtægt med 75 % er imidlertid ikke dokumentation for, at klager opfylder betingelserne for udbetaling, da det ikke er dokumenteret, at klager udnytter sin arbejdsevne fuldt ud i det aktuelle arbejde.

Fraværet af speciallægevurdering

Det fastholdes, at det kan tillægges betydning, at der ikke er nogen speciallæger, der har vurderet, at klager ikke kan arbejde på mindst halv tid, forudsat at der tages hensyn til hendes skånehensyn.

En vurdering fra en speciallæge ses i nærværende sag at være af betydning, fordi der ikke i de lægelige oplysninger beskrives helbredsgener, der er uforenelige med varetagelsen af et relevant erhverv på mindst halv tid, hvis der i jobfunktionen tages hensyn til klagers skånehensyn i form af

klare og forudsigelige arbejdsopgaver, ingen kundekontakt og deadlines, lavere arbejdstempo og arbejde som ikke er fysisk krævende med mulighed for stillingsskifte og ekstra pauser for at forebygge udtrætning.

Klager henviser til, at hendes egen læge har vurderet, at hun ikke skulle henvises til en psykiater. Det bemærkes i denne forbindelse, at det fremgår af klagers praktiserende læges notat fra den 26. august 2021, at '*... jeg vurderer at hun kunne have gavn af terapi og ville kunne arbejde positivt hermed hvorfor henvisning til psyk*' (bilag 11, side 5). Trods dette har klager ikke konsulteret psykolog udover en begrænset periode.

Klager henviser videre til, at det fremgår af bilag O, side 3, at eventuelle samtaler eller ændring i medicinforbrug på baggrund af en eventuel konsultation ved en privatpraktiserende psykiater, ikke forventes at ville '*... kunne skabe udvikling hen imod ordinær beskæftigelse*'.

Det bemærkes dog, at det fremgår af bilag O, side 2, at:

'Borgerens sygehistorie er diskuteret med psykiater i Klinisk Funktion, [X], og det anbefales at [Klager] overvejer at tale med egen læge om en henvisning til privatpraktiserende psykiater for en vurdering, specielt i fald, det viser sig, at det er vansektilt at fastholde et job selv på reduceret tid'.

Selskabet fastholder som følge heraf, at det er af betydning for sagen, at der ikke er nogen speciallæge, der har vurderet, at klagers erhvervsevne er nedsat i dækningsberettiget grad.

Afvisning fra Center for Funktionelle Lidelser

Som tidligere anført har det betydning, at klager blev afvist fra Center for Funktionelle Lidelser, idet de øvrige lægelige oplysninger ikke ses at dokumentere klagers erhvervsevne. Dette fastholdes.

De lægelige vurderinger er af væsentlig betydning for sagen, idet klager er sygemeldt på grund af stress, hvilket normalt anses for at være en forbigående lidelse. Klager ses ikke ud fra de foreliggende lægelige oplysninger at have fået påvist en alvorlig psykisk lidelse i efterforløbet, og hun er ikke fundet at være depressiv.

(Manglende) behandling

Det fremgår af forsikringsbetingelsernes pkt. 6.1.2., at 'PFA Pension kan gøre udbetaling af løbende erhvervsevneforsikring og ydelse af indbetalingssikring betinget af, at den forsikrede deltager i helbredsfræmmende foranstaltninger, samt tiltag, der har til formål at forbedre eller afklare den forsikredes muligheder for fortsat tilknytning til arbejdsmarkedet. Ved sådanne foranstaltninger og tiltag forstår PFA Pension eksempelvis sundhedsfaglig behandling, genoptræning eller deltagelse i kommunal arbejdsprøvning, jobafklaring eller ressourceforløb'.

Selskabet fastholder, at det kan tillægges betydning, at klager ikke har iværksat kognitiv terapi efter, at klagers praktiserende læge vurderede, at det ville kunne gavne. Klagers bemærkninger om, at klagers praktiserende læge er almen mediciner og ikke specialist inden for kognitive lidelser, hvorfor vurderingen ikke kan tages til indtægt, ses udokumenteret og er også i modstrid med, at klager andre steder henviser til vurderinger fra lægen. Klagers behandling har, som anført ovenfor under 'Fraværet af speciallægevurdering' hovedsageligt bestået i besøg hos hendes praktiserende læge.

Som ovenfor anført fremgår det endvidere af bilag O, side 2, at kommunen anbefaler klager at overveje at få en henvisning til en privatpraktiserende psykiater, hvilket kan tyde på, at klager formentlig ville have haft gavn af at se en psykiater tidligere i forløbet.

20 timers arbejdsuge

Det fastholdes, at det kan tillægges betydning, at klager formåede at arbejde i væsentlig flere timer i sit tidligere erhverv, og at der ikke er dokumenteret en efterfølgende forværring af helbredstilstanden.

Dette er af betydning, fordi klager ikke er blevet arbejdsprøvet indenfor arbejdsfunktioner, hvor der er taget udgangspunkt i klagers uddannelsesmæssige baggrund og tidligere erhverv. Det at klager tidligere har kunnet arbejde i flere timer end aktuelt, selv om der var tale om det job, som klager var blevet stresssygemeldt fra, indikerer at klager ville kunne arbejde i flere timer, hvis der blev fundet et mere hensigtsmæssigt job med udgangspunkt i klagers uddannelse og arbejds erfaringer. Dette er ikke forsøgt, hvilket kommer klager til skade.

Rehabiliteringsteamet

Klager har fremhævet en række akter fra kommunen, hvoraf det efter klagers opfattelse fremgår, at klager ikke er fuld arbejdsdygtig m.v.

Det bemærkes dog i relation til de senest fremsendte akter, at det fremgår af bilag N, side 1, at
'Vi vurderer dog, at der er mulighed for, at du inden for en rimelig periode vil kunne forbedre din arbejdssevne, hvis du får den rette hjælp og støtte i form af 'ro' i at lande på arbejdsmarkedet med dine skånehensyn'

og at det fremgår af bilag O, side 3, at

'Rehabiliteringsteamet ser muligheder for at [Klager] – over tid – vil kunne øge den effektive arbejdstid eller favne bredere rent opgavemæssige. [...] [Klager] har ligeledes følt sig yderligere presset og stresset i afklaringsforløbet – og det antages at hun vil finde ro og føle mindre belastning ved afgørelse, og det kan evt. få positiv indflydelse på arbejdssevnen [...]'

Det fastholdes som følge heraf, at de positive prognosesynspunkter kan tillægges vægt.

Arbejdsprøvninger

Klager henviser til, at det skulle fremgå af bilag O, at det ikke har været muligt at øge klagers arbejdstid til mere end 8 timer ugentligt. Dette bestrides. Det fremgår i relation til dette alene, at klager har brug for restitution mellem sine fremmødedage, jf. bilag O, side 2.

Det fastholdes således i relation til antallet af timer, som klager arbejder, at det er uafklaret, om klager vil kunne varetage et arbejde på flere timer i sin praktik, idet det ikke har været forsøgt at sætte klageres timeantal op. Timeantallet i praktikken kan derfor ikke anvendes som rettesnor for, hvor mange timer hun aktuelt kan arbejde.

Det fastholdes, som uddybet ovenfor under 'Forsikringsbetingelserne', at klager efter eget ønske – og uden lægelig anbefaling – ikke er blevet arbejdsprøvet i stillinger, hvor hun vil kunne udnytte sine uddannelse og joberfaringer, og at hun således ikke er jobprøvet indenfor det bredere arbejdsmarked.

Klager anfører, at dette bør tillægges vægt til klagers fordel, hvilket bestrides som udokumenteret.

Sociale forhold

Klager afviser, at familiære problemer har indflydelse på hendes tilstand. Dette fastholdes.

Det bemærkes, at det udover det kommunale notat fra den 10. september 2019 også fremgår af notat fra klagers praktiserende læge af 26. august 2021 (bilag 11, side 4-5, gengivet i selskabets første indlæg side 7), at klager:

'Arb som [erhverv1] frem til 2019, stabil arbejdskraft ingen væsentlige sygdomsperioder tidligere har følt sig rask, sygemeldes pga. stress, forsøger flere gange at komme tilbage delvist men kan ikke klare det, har siden været sygemeldt, har haft andre stress faktorer i livet – vigtigst er [familiemæssige forhold], mangeårig arbejdsbelastning med mange arb opgaver – men er på mange områder ressourcestærk, bruger yoga, har godt indblik i syg-

domssammenhænge, godt netværk og ikke økonomiske problemer.' (selskabets indstregninger)

Det fastholdes således af selskabet, at ikke-dækkede sociale forhold i form af familiære problemer har væsentlig indflydelse på klagers tilstand.

Forværring/gældende forsikringsbetingelser

Klager gør gældende, at selskabet fremkommer med et nyt anbringende, ved anførelsen af, at erhvervsevnetabet efter 1. september 2021 skal vurderes på grundlag af de i bilag 3 fremlagte vilkår, hvorefter der skal være et generelt erhvervsevnetab på 2/3. Til dette bemærkes, at der ikke er lovregler, der afskærer selskabet fra at komme med nye synspunkter i sagen.

Det gøres gældende, at klager utvivlsomt har tiltrådt vilkårene i privatordningen med virkning fra den 1. september 2021, hvorfor det er disse pensionsvilkår der gælder i den efterfølgende periode, jf. bilag 15, side 3, hvor klager den 12. december 2021 har underskrevet selskabets tilbud om privatordningen.

Den af klager fremlagte korrespondance om videreførelse af forsikringen ses heller ikke at ændre på, at klager overgik til privatordningen den 1. september 2021, og at selskabet herefter alene er forpligtet på de hertil hørende pensionsvilkår fremlagt som bilag 3.

Det fremgår af korrespondancen og er fremhævet af klager, at forsikringerne og dækningerne videreføres. Der fremgår ikke af korrespondancen, at pensionsvilkårene skulle være de samme i de to forsikringer.

Klager anfører, at enhver væsentlig forringelse af klagers vilkår skal kommunikeres til klager på en klar og tydelig måde, hvilket selskabet har gjort i bilag 15.

Det fremgår således af bilag 15, side 2 og 3, at:

'Du skal være opmærksom på, at indbetalingssikringen bliver ændret, så den først kan træde i kraft, hvis din erhvervsevne bliver nedsat med mindst 2/3.'

Din [...] Erhvervsevne, løbende udbetaling bliver ændret, så du kan få udbetaling, hvis din helbredsmæssige og økonomiske erhvervsevne bliver nedsat med mindst 2/3. Der er som udgangspunkt ikke længere ret til udbetaling under ansættelse i fleksjob, og en udbetaling fra forsikringen bliver ikke reguleret. Det er heller ikke muligt at få forhøjet udbetaling under et eventuelt jobafklarings- eller ressourceforløb.

'Du skal være opmærksom på, at indbetalingssikringen til opsparing bliver ændret, så den først kan træde i kraft, hvis din erhvervsevne bliver nedsat med mindst 2/3.'

Det gøres som følge heraf gældende, at det er blevet meddelt klager på en klar og tydelig måde, at hendes pensionsvilkår ville blive ændret ved overgangen til privatordningen.

Sagsomkostninger

Det bestrides, at klager er berettiget til godtgørelse for udgifter til sin repræsentant.

Ankenævnet for Forsikring

29.

98802

Der henvises til, at repræsentanten, der må formodes at være vel bekendt med muligheden for at indbringe afgørelser vederlagsfrit for Ankenævnet for Forsikring, i stedet har valgt at udarbejde lange indlæg. Som bilag 20 vedlægges selskabets brev af 3. november 2021, hvor der gives klagevejledning.

Dertil kommer, at størstedelen af klagers repræsentants indlæg er af generel karakter.

Dertil kommer, at repræsentanten ikke ses at have udført arbejde, som klager ikke selv kunne have udført.

Såfremt klager er berettiget til godtgørelse for sin repræsentant, vil der alene kunne tilkendes et rimeligt arbejdsvederlag.

Der henvises i øvrigt til artiklen i U2020B.275."

I brev af 25/1 2023 er klagerens repræsentant kommet med yderligere bemærkninger til sagen, som er forelagt for nævnet. Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen, hvoraf nogle gengives nedenfor.

Af journalnotat af 22/7 2019 fra klagerens egen læge fremgår bl.a.:

"T stresset. Sygemelder sig. Tilbudt tid, ønsker at afvente."

Af kommunalt journalnotat af 10/9 2019 fremgår bl.a.:

"Arbejdet er genoptaget delvist fra 2.9.19 - med 3 dage a 4 timer (mandag, onsdag og fredag) = 12 timer ugentligt.

...

Borger oplyser, at hendes stresstilstand skyldes både arbejdsmæssige og private forhold men at der har været for meget drive på, i lang tid.

Oplyser, at hun er tilknyttet psykolog ... og har haft 2 samtaler med hende. Næste samtale er 12.9.19.

Behandles endvidere med Body SDS.

[Klageren] oplyser, at hendes hoved vil meget mere end hendes krop er i stand til.

Oplyser, at hun altid har påtaget sig for meget og haft svært ved at sige nej. Har tidligere, for 13 år siden været sygemeldt med stress. Oplyser at hendes tilstand dengang var meget værre, med hukommelsesproblemer mv. Oplever ikke de samme symptomer denne gang og er selv klar over, at hun skal lære at arbejde med de u hensigtsmæssige mønstre."

Af attest til sygedagpengeopfølgningen af 23/9 2019 fra klagerens egen læge fremgår bl.a.:

"1. Diagnose/årsag til sygefravær

Arbejdsrelateret stress - samt stress i forhold til hendes børn."

Ankenævnet *for* Forsikring

30.

98802

Af kommunalt journalnotat af 2/10 2019 fremgår bl.a.:

"[Klageren] oplyser at det går langsomt fremad, jeg er stadig i arbejde mandag onsdag og fredag 4 timer og 12 timer i alt."

Af kommunalt journalnotat af 30/10 2019 fremgår bl.a.:

"Generel bemærkning: uge 41 13,2 time
uge 42 ferie
uge 43 13,2 time
uge 44 13,7 time"

Af kommunalt journalnotat af 26/11 2019 fremgår bl.a.:

"[Klageren] oplyser at hun er øget i tid hun arbejder nu fra 8:40 til 14:45. Hun har i dag arbejdet til kl.15.00. Hun fortæller at hun også øgede til kl. 14.45 i uge 44. [Klageren] oplyser at hun ikke er klar til [erhverv 1]. [Klageren] oplyser at hun bliver skånet med meget mindre kundekontakt og kun en opgave af gangen. Hun oplyser at hun kommer ind i en anden afdeling. [Klageren] oplyser at hun efter et møde med sin leder har aftalt at der bliver omplaceret til andre opgaver inde på hovedkontoret. [Klageren] vil gerne tilbage til sin nuværende stilling.

[Klageren] har sovet dårligt indtil hun blev omplaceret. Hun har prøvet i 3 uger men hun bliver meget hurtigt stresset af at kundekontakten og de krav som kunderne stiller.

[Klageren] oplyser at hun måske går ned i tid igen. Det drøftes at det er godt at bevare timeantallet så hun ikke kan starte forfra igen. [Klageren] påtænker ikke at hun vil øge sine timer før hun bliver omplaceret. Det drøftes at hun skal øge lidt mindre end planlagt. [Klageren] har stadig til psykolog og Body SDS om onsdagen.

Forventer omplacering pr. 01.01.20.

Kontakte arbejdsgiver:

[Klageren] oplyser, at der bliver taget meget hensyn og udvist megen forståelse og støtte fra ledelse og kollegaer.

[Klageren] oplyser om nogle uoverensstemmelser mellem hende og leder."

Af kommunalt journalnotat af 27/11 2019 fremgår bl.a.:

"Generel bemærkning: Borger har genoptaget arbejdet:

Uge 45: 17 timer

Uge 46: 22 timer og 20 minutter

Uge 47: 22 timer og 20 minutter"

Af specifik helbredsattest af 31/1 2020 fra klagerens egen læge fremgår bl.a.:

"A. Sygehistorie og igangværende behandling

I 2006 sygemeldt med stress, grundet stort arbejdspress igennem ca. ½ år måtte omplaceres til mindre stressende arbejde. I 2008 nyt arbejde indenfor [erhverv1] dette gik godt. Igen i 2015 ny arbejdsplads med stor arbejdsbyrde gennem alle årene.

Tiltagende stresssympt. igen i 2018, begyndende tinnitusproblemer og lydoverfølsomhed. Arbejdspladsen forsøgte at indrette arbejdspladsen så pt. var knap så belastet, men d. 17-07-2019 må pt. fuld sygemeldes i en periode og opstarter igen fuldtid i aug.-sep. måned, men kan mærke, at hun har svært ved at komme tilbage til fuldtid, får den 12-12-2019 en fyring og fritstilling. Har siden aug. måned til psykolog og dels body sds. Vi har ligeledes fuldt pt. løbende gennem hendes sygeperiode.

...

C: Objektiv undersøgelse, diagnoser og prognose

Diagnose: Akut belastningsreaktion. Stress.

Prognose: Jeg vurderer prognosen som god med allerstørste sandsynlighed vil pt. kun komme tilbage til ordinært arbejde igen.

Obj. us.: psykisk fremstår relevant, fuldt orienteret, god formel- og emotionel kontakt, neutralt stemningsleje og normal psykomotorisk tempo.

D: Vurdering af helbredsforholdenes betydning får sagen (der angives ikke en vurdering af en evt. social ydelses art og omfang)

Det er min vurdering, at pt. vil komme tilbage til ordinært arbejde også selv om det er 2. omgang pt. har en stress relateret sygemelding.

Pt. har gode ressourcer, men skal fremadrettet skåne sig selv fra for store arbejdsbelastninger.

Pt. er for nuværende fuldtidssygemeldt og det er min vurdering, at hun vil være tilbage på ordinære vilkår formentlig d. 01-07-2020 hvor hendes nuværende ansættelse er ophørt. Det er muligt, at hun forinden vil have god gavn af deltagelse af diverse ressourceforløb eller lignende, men jeg vurderer ikke, at hun vil være klar til ordinært arbejde før omkring dette tidspunkt."

Af journalnotat af 24/1 2020 fra klagerens egen læge fremgår bl.a.:

"Har det fortsat svært med stress symptomer og udmattelse ved små hverdagsopgaver umiddelbart intet der tyder på angst eller depression."

Af kommunalt journalnotat af 11/2 2020 fremgår bl.a.:

"[Klageren] oplyser at læge har oplyst det er stress relateret og at symptomerne ikke har sammenhæng med noget fysisk.

...

[Klageren] oplyser at hun har [familiemæssige problemer]. [Klageren] oplyser at hun tackler dette ved idet hun må sætte grænser for at passe på sig selv."

Af kommunens brev af 21/2 2020 til klageren fremgår bl.a.:

"Vi har afgjort, at dine sygedagpenge ophører den 29. februar 2020. Det skyldes, at sygedagpengeperioden udløber, og at du ikke har mulighed for at få den forlænget.

...

Jobcentret har truffet afgørelse om, at du pr. 01.03.20 overgår til et jobafklaringsforløb på ressourceforløbsydelse.

...

Resume:

Du har været sygemeldt siden d. 17.07.19 pga. akut belastningsreaktion. Stress.

Du er i behandling ved psykolog og delvist Body SDS.

Du genoptog dit arbejde i oktober delvist men måtte fuldtidssygemelde dig igen i december 2019. Du har været ansat ved ... Du er blevet opsagt pr. d. 31.12.19 og du har en opsigelsesperiode der løber frem til 30.06.20.

Til samtalen d. 02.10.19 oplyser du at du har [et familiemedlem] der har udfordringer og er i et forløb med kommunen. Du prøver at parkere problemet. Du fortæller, at det, der har tippet dig ift. at du er sygemeldt, er det arbejdsmæssige, omstændighederne omkring med [klagerens familiemedlem] har du accepteret.

Til samtalen d. 16.12.19 oplyser du, at din stress er arbejdesrelateret. Du oplyser at der er kom flere opgaver samtidig med, at der var færre ressourcer. Du oplyser, at du fortsat føler dig stresset. Du er ikke så tilfreds med din psykolog og det drøftes at du kan drøfte andre behandlingsmuligheder med egen læge.

Til samtalen d. 15.01.20 oplyser du, at du på nuværende tidspunkt ikke ville være i stand til at yde noget på et arbejde. Du oplyser at du har en sag ved PFA vedr. forsikring om tab af erhvervsevne. Du oplyser, at du var ved egen læge i december grundet du har ondt i din krop. Du fortæller, at læge oplyste at du ikke fysisk fejler noget men, at smerterne i kroppen er relateret til stress. Du fortæller, at tilstanden bliver forværret når du skal noget. Du oplyser at du oplever prikken i benet og højre fod. Du har tinnitus og er lysfølsom. Du oplever dette dagligt men det kommer og går. Du fortæller at du er i godt humør og det primært handler om træthed. Du fortæller at du sover ok om natten og anvender Baldrian hvis du har svært ved at falde i søvn. Du fortæller, at du havde udfordringer med at sove om natten i december måned men at det går fint nu. Du oplyser til samtalen d. 11.02.20, at du har 2 gange tilbage ved psykolog. Du har fået psykologbehandling gennem din Pensionsforsikring samt, at du fortsat er i behandling ved Body SDS en gang om måneden. Du oplyser, at du får smerter helt inde i led og muskler, hvilket du oplever dagligt, men nogle dage ikke så meget. Du oplyser, at læge har oplyst, at det er stressrelateret, og at symptomerne ikke har sammenhæng med noget fysisk."

Af kommunalt journalnotat af 14/4 2020 fremgår bl.a.:

"[Klageren] passer sit barnebarn fuld tid på et par år gammel. Det er typisk hver anden weekend sammen med [klagerens barn] og måske en enkelt hverdag hvor barnet bliver hentet tidligt."

Af journalnotat af 29/4 2020 fra klagerens egen læge fremgår bl.a.:

"Går langsomt fremad i forhold til stress er fritstillet og opsagt fra 1/6 går ture mærker fortsat en stor udmatning, tinnitus er mindsket noget men ikke væk."

Af kommunalt journalnotat af 19/6 2020 fremgår bl.a.:

"[Klageren] oplyser at det går fremad men stadig langsomt. [Klageren] fortæller at hun fortsat bliver mindet om sin helbredsmæssige tilstand fordi det er kroppen der driller. [Klageren] fortæller at hun forsøger at acceptere at hun ikke kan gøre det hun plejer. [Klageren] fortæller at hun prøver at have fokus på at hun har flere gode dage og at det ok der også er dårlige. [Klageren] skal stadigvæk passe på i dagligdagen at hun ikke får lavet for meget. Hun fortæller at der er mange ting hun stadig ikke kan.

...

[Klageren] forsøger at holde sig lidt i gang med lidt små gåture, almindelige daglige opgaver, yoga, læser og ellers tager tingene i sit eget tempo. [Klageren] er startet i et online hold omkring sin kost og skal se om det er noget som kan være med til at forbedre hendes hverdag, så hun bruger også energi på at få tilrettelagt sin kost og at hun følger de planer som hun har fået tilsendt."

Af rehabiliteringsteamets indstilling til første jobafklaringsforløb af 31/8 2020 fremgår bl.a.:

"Sundhedskoordinator:

... Når [klageren] skal ud af huset oplever hun symptomer som træthed, hovedpine, tinnitus og nakkesmerter. [Klageren] forsøger selv at gøre noget for at få det bedre. Hun laver yoga hver morgen og har forsøgt antiinflammatorisk kost. [Klageren] oplever at have bevaret sit gode humør, og føler sig således ikke deprimeret. [Klageren] føler således ikke behov for psykiatrisk behandling. [Klageren] anbefales at tale med egen læge om der skal ske anmeldelse af hendes stresslidelse som arbejdsbetinget lidelse, da det er pga. et stort arbejdspress at hun er sygemeldt. Egen læge kan vurdere om der er behov for henvisning til arbejdsmedicinsk klinik.

Rehabiliteringsteamets indstilling:

Rehabiliteringsteamet indstiller til 1. jobafklaringsforløb med en varighed på 2 år, og med ikrafttræden d. 02-03-2020

Rehabiliteringsteamet lægger vægt på [klageren] vurderes at kunne profitere af BodySDS behandlinger samt de øvrige tiltag som [klageren] deltager i, ift. at øge sin livskvalitet. Det vurderes at der er gode ressourcer ift. fuld tilbagevenden til arbejdsmarkedet, og der bør snarest iværksættes praktikforløb.

...

Mål med forløbet (aftalt på rehabiliteringsmøde)

Der vurderes at være gode faglige og personlige ressourcer ift. fuld tilbagevenden til arbejdsmarkedet."

Af journalnotat af 21/9 2020 fra klagerens egen læge fremgår bl.a.:

"P02 Akut belastningsreaktion

Stress ikke bedring endnu, kan mærke hun hurtigt udtrættes, mister koncentrationen, men kan mærke glæde mv vurderes ikke depressiv."

Af specifik helbredsattest af 9/12 2020 fra klagerens egen læge fremgår bl.a.:

"A: Sygehistorie, og igangværende behandling

...

Pt. er fortsat voldsomt udfordret af hendes stress. Stressorer er af mange forskellige art f.eks. kan det være når hun færdes i trafikken, både når hun selv skal køre i tæt trafik, men ligeledes hvis hun er passager er hun meget opmærksom og meget påvirket af omkringværende trafik. Hun kan ligeledes have det som en voldsom stress, hvis hun skal tage stilling til f.eks. [familie-medlems] følelsesmæssige problematikker eller hvis der er tekniske detaljer der kan drille hende.

Hun mærker, at stressen skyller ind over hende i form af sensibilitetsforstyrrelser i hele kroppen, træthed og åndenød. Hun oplever ligeledes en ømhed i hendes muskulatur der scores til vas 6. Hun oplever udbredt ømhed i regionen omkring hendes nakke/skulder region især i h. side, hun

relaterer det til et cykelstyrt hun har haft i 2017 hvor hun efterfølgende også havde nogle problemer i samme region, man konkluderede denne gang, at der var tale om en forstuvning af nakke/skulder muskulatur og hun oplever det samme nu og det giver ind imellem også sensibilitetsforstyrrelser ud i hendes hø. arm samt hovedpine, disse muskelsm. og hovedpine er i høj grad påvirkelig af hendes følelsesmæssige stress.

...

C: Objektiv undersøgelse, diagnoser og prognose

Diagnoser:

Kronisk psykisk belastningsreaktion.

Stress.

Kronisk træthedssyndrom.

Prognose:

Pt. har haft et meget langvarigt forløb uden der ses den store bedring. Har en del ressourcer, men det er problematisk, at pt. ikke har oplevet større bedring på nuværende tidspunkt, derfor frygter jeg, at pt. måske ikke bedre sig yderligere.

Obj. us.:

Psykisk fremstår pt. relevant, fuld orienteret, god formel og emotionel kontakt, neutralt stemningsleje og normal psykomotorisk tempo.

Nakke; god bevægelighed i nakke, ømhed i nakke/skulder muskulatur, både ve. og hø. side. Normal skulder bevægelighed. Ingen sensibilitetsforstyrrelser i hænderne, normal kraft i begge OE.

D: Vurdering af helbredsforholdenes betydning for sagen (der angives ikke en vurdering af en evt. social ydelses art og omfang)

Jeg vil vurdere, at pt. kan deltage i beskæftigelsesrettede praktik med de rette skånehensyn. Hun skal skånes i forhold til ikke, at arb. med mentale udfordringer, ikke forlænge stillesiddende arb., ikke for mange timer af gangen og hun har godt af, at være i skiftende arb.stillinger."

Af notat fra forløbet "Åben og Rolig" i perioden fra oktober 2020 til december 2020 fremgår bl.a.:

"Forløbet bestod af 9 kursusgange med fokus på hhv. krop, psyke & sociale relationer. Hun har deltaget 8 gange på holdet og har deltaget i 2 individuelle samtaler ud af 2 mulige. Hun fortæller at have fået godt udbytte i relation til sin situation, og beskriver at meditation som metode og Åben og Rolig strategierne er- og vil være gavnligt for hende som værktøjer til at håndtere stressbelastninger fremadrettet."

Af kommunens brev af 5/1 2021 til klageren fremgår bl.a.:

"Vi har afgjort, at du i perioden fra mandag d. 11. januar 2021 til og med søndag d. 7. februar 2021 skal deltage i forløbet Quick Care – Mestringsforløb. ...

Mandag d. 11. januar 2021, er første mødedag, og dit ugentlige fremmøde vil være 10 timer. Undervisningen vil foregå online og er virtuel og du vil blive indkaldt og få tilsendt link til undervisningen enten via sms eller e-mail.

Beskrivelse af forløbet

Mestringsforløb med en række redskaber til at håndtere psykiske udfordringer i forbindelse med tilbagevenden til arbejdsmarkedet."

Af kommunalt journalnotat af 29/4 2021 fremgår bl.a.:

"[Klageren] har haft en hektisk uge, da der kom lidt udfordringer på hjemmefronten – men nu er hun farmor for 2. gang.
Hun var til akupunktur i fredags, som hjalp rigtig meget – lægen giver 3 gange, PFA giver også tilskud senere. Hun skal til akupunktur igen 7/5."

Af journalnotat af 7/5 2021 fra klagerens egen læge fremgår bl.a.:

"Pt møder til 2. beh. med akupunktur mod stresssymptomer. Pt har været stressramt siden 2019 og har en konstant indre uro i kroppen. Har forsøgt alt ift. at få det bedre, men har ikke fået det meget bedre. Pt er grådlabil og en smule svært ved øjenkontakt. Pt har oplevet god effekt efter 1. beh. med aku. Har fået mere ro.

Der gives beh i pkt: Du20, Yintang, Co4 bilat, Co11, Le3, Ny3, Mp6, Mp9, Ma36, GB41, GB42.
Supplerer med Hj7 og Pe7 og Lu7 og efter jeg har sat disse 3 pkt., så reagerer pt voldsomt med grad og har svært ved at styre sin vejtrækning.
Bliver mere rolig og får styr på sin vejtrækning efter 5 min"

Af journalnotat af 16/5 2021 fra klagerens egen læge fremgår bl.a.:

"Møder til 3. gangs akubeh mod stress. Pt fortæller, at hun efter sidste gangs beh havde det meget skidt både fysisk og psykisk i flere dage efter beh. Pt har oplevet det samme, når hun har fået Body STS-behandling og er af disse grunde stoppet med denne beh. Efter længere tids snak enes pt og jeg om ikke at give flere akubeh."

Af kommunalt journalnotat af 18/8 2021 fremgår bl.a.:

"Vurdering af uarbejdsdygtighed: Vurderes fuld uarbejdsdygtig grundet egen sygdom; stress - stressbelastning, samt smerter i nakke mm.

...

[Klageren] oplyser at hun forsøger at gøre hvad hun kan for 'at komme ovenpå' men er præget af træthed, hukommelsesproblemer, samt fysiske symptomer såsom 'influenza symptomer', smerter i nakke hvor det 'prikker og stikker'.

For at komme i gang med dagen, dyrker [klageren] yoga hver morgen. [Klageren] beskriver ligeledes hvordan det 'bruger alle hendes kræfter' at være social – selv i små sammenhænge med familien, hvilket ofte betyder at hendes overskud er 'helt i bund' om mandagen.

Når noget har været hårdt fysisk opleves smerter i hele kroppen og hun har svært ved at sove.

Det drøftes kort at det skal overvejes hvorvidt nuværende praktik er 'det rigtige' for [klageren] – dette skal drøftes nærmere sammen med ...

[Klageren] oplyser at hun tager div. vitaminer – kan ikke huske om der har været drøftet mulighed for sundhedscentret eller arbejdsmedicinsk klinik, med egen læge."

Af journalnotat af 26/8 2021 fra klagerens egen læge fremgår bl.a.:

"arb som [kontorarbejde/erhverv 1] frem til 2019, stabil arbejdskraft ingen væsentlige sygdomsperioder tidligere har følt sig rask, sygemeldes pga. stress, forsøger flere gange at komme tilbage delvist men kan ikke klare det, har siden været sygemeldt, har haft andre stress faktorer i livet – vigtigst [familiemæssige problemer], mangeårigt arbejdsbelastning med mange arb opgaver – men er på mange områder ressourcestærk, bruger yoga, har godt indblik i sygdomssammenhænge, godt netværk og ikke økonomiske problemer. Hun er været i gang med arb prøvning over nogle mdr. men kan ikke komme op i tid (er på 6 timer ugeligt som [erhverv2] – er egentlig meget glad for det). Hendes symptomer er kronisk mental og også fysisk træthed, udmattelse, desuden smerter i nakke arme ben, hovedpine, neurologiske symptomer med uro og følelsesforstyrrelser når det hele presser på. Kan til tider føle sig ekstremt ængstelig og angst kommer uden specifik årsagssammenhæng - Hun har selv tænkt i funktionel lidelse har 2 familiemedlemmer med denne diagnose - jeg vurderer at hun kunne have gavn af terapi og vil kunne arbejde positivt hermed hvorfor henvisning til psyk."

Af statusattest af 26/8 2021 fra klagerens egen læge fremgår bl.a.:

"Patienten har symptomer på funktionel lidelse (kronisk træthedssyndrom) hun er dags dato henvist videre til center for funktionelle lidelser.

Jeg vurderer ikke at hun er fuld arbejdsdygtig og jeg er i tvivl om hvorvidt hun vil blive det i fremtiden, derfor henvist dels til diagnosticering og dels til behandlingsforsøg (formentlig kognitiv terapi)

Patienten har gået til psykolog som har givet nogen hjælp."

Af notat af 16/9 2021 fra klagerens egen læge fremgår bl.a.:

"Jeg har skrevet at hun ikke er fuld arbejdsdygtig - og med dette mener jeg at hun ikke kan varetage et ordinært arbejde, jeg sender hende til videre behandling men kan være meget i tvivl om hun kan blive god nok til i fremtiden at varetage ordinært arbejde på almindelige vilkår, men jeg kan ikke være sikker da jeg endnu ikke ved i hvor stort omfang center for funktionelle lidelser kan hjælpe hende. Jeg kan dog tilføje at center for funktionelle lidelse i første omgang har afvist min henvisning og beder om at vi henviser til neurolog det er hermed gjort."

Af kommunalt journalnotat af 20/9 2021 fremgår bl.a.:

"[Klageren] tilkendegiver at hun er meget glad for sin praktikplads – men det kun er 6 timer ugentlig – er blevet for hårdt fysisk for hende – og hun er meget udtrættet fysisk når hun kommer hjem fra arbejde. Dette udfald er kommet snigende undervejs i forløbet. Hvor hun i starten mestrede arbejdsdagen uden de største udfordringer oplever hun i dag – en kvalmende træthed og en fysisk påvirkning. I den forbindelse har hun aftalt med arbejdsgiver at hendes opgave er ... – men hun får så svar på tiltale, ved arbejdsdagen afslutning – hvor hun må hvile 2-3 timer. [Klageren] vil gerne forblive på praktikpladsen imens der findes anden praktiksted – som gerne må være administration hos en ... eller på et ...

[Klageren] oplyser at hendes store udfordring er at hendes hjerne er verdensmester i at fortælle kroppen at det nok skal gå."

Af kommunalt journalnotat af 13/10 2021 fremgår bl.a.:

"[Klageren] oplyser at hendes henvisning til center for funktionelle lidelser er afvist, indtil der har været andre undersøgelser. Oplyser at skulle til neurolog d. 08.11.2021.

[Klageren] vil gerne i praktik, mhp. at komme tilbage på arbejdsmarkedet. [Klageren] oplyser at hun ikke skal tilbage i [erhverv 1], men har tænkt over andre områder; evt. ...

Påbegynd/fortsæt arbejdet med cv-oplysninger til Jobnet: Der foreligger Cv på jobnet.

Opfølgning på tilbud og andre indsatser efter rehabiliteringsplanen:

Påbegynder forløbe med jobkonsulent mhp. opstart i virksomhedsrettet indsats.

Der er drøftet skånehensyn; opstart med få timer, få- overskuelige opgaver, få beskeder af gangen, struktur og overskuelighed. Endvidere drøftet fysiske skånehensyn; hæve/sænkebord o. lign. Der er drøftet mulighed for API, når der er etableret praktik."

Af speciallægeepikrise af 8/11 2021 fra hospitalet fremgår bl.a.:

"Konklusion

Normal objektiv neurologisk undersøgelse. Ikke symptomer som tyder på egentlig neurologisk sygdom. Man kan overveje om hun har degenerative forandringer i halscolumna, som årsag til en del af symptomerne. Har dog ikke symptomer eller fund som vil medføre operation, selvom dette skulle være tilfældet, hvorfor jeg ikke aktuelt henviser til billeddiagnostik.

På grund af det daglige analgetikaforbrug kan man overveje om en del af hovedpinen er betinget af medicinoverforbrugshovedpine. Jeg anbefaler reduktion, så hun tager analgetika mindre end hver anden dag i gennemsnit. Selv om symptomerne har været uændrede gennem nogle år vil alligevel anbefale nye blodprøver, herunder med hen rødt og hvidt blodbillede, elektrolytter, nyrefunktion, leverfunktion, stofskifte og CRP.

Det aftales at patienten taler med egen læge om dette.

Ikke indikation for yderligere neurologisk udredning eller kontrol.

Afsluttes."

Af kommunens brev af 16/11 2021 til klageren fremgår bl.a.:

"Vi har afgjort, at du i perioden fra onsdag d. 17. november 2021 til og med tirsdag d. 15. februar 2022 skal i virksomhedspraktik som piccoline/kontormedhjælper hos [virksomhedspraktik2].

På den første dag, onsdag d. 17. november 2021, skal du møde klokken 09.00, og din ugentlige arbejdstid vil være 6 timer. Du skal møde op på arbejdsstedets adresse, som er ...

Beskrivelse af virksomhedspraktikken

[Klageren] skal arbejde i administrationsbygningen, hvor der bl.a. skal [lave ad hoc-opgaver] samt have forfaldne administrative opgaver."

Af selskabets tilbud om PFA Plus Privat underskrevet af klageren den 12/12 2021 fremgår bl.a.:

"Forsikringer

...

Du skal være opmærksom på, at indbetalingssikringen bliver ændret, så den først kan træde i kraft, hvis din erhvervsevne bliver nedsat med mindst 2/3.

...

Din PFA Erhvervsevne, løbende udbetaling bliver ændret, så du kan få udbetaling, hvis din helbredsmaessige og økonomiske erhvervsevne bliver nedsat med mindst 2/3. Der er som udgangspunkt ikke længere ret til udbetaling under ansættelse i fleksjob, og en udbetaling fra forsikringen bliver ikke reguleret. Det er heller ikke muligt at få en forhøjet udbetaling under et eventuelt jobafklarings- eller ressourceforløb."

Af udskrift af 'Min plan' af 8/4 2022 fra de kommunale akter fremgår bl.a.:

"[Klageren] er glad for nuværende praktik, er kommet op på 8 timer om ugen – men måske dette skal sættes lidt ned igen, indtil hun har det bedre, og sagen har været forelagt rehab. [Klageren] vil gerne fortsætte nuværende praktik, som fastholdelse – vel vidende at der ikke kan vurderes på arbejdssevnen for end [klageren] er færdigbehandlet og/eller stationær."

Af lægeattest til rehabiliteringsteamet af 13/6 2022 fra klagerens egen læge fremgår bl.a.:

"2.2 Relevante helbredsforhold

...

Vedr. stofskiftet: i jan 2020, normal TSH, i nov 21 fundet for højt stofskifte det behandles med thycazol efter få mdr (i jan 22) bliver hendes stofskifte lavt og hun får nu eutrox, blodprøver fra 20/4 viser normal T3+T4 og kun meget let forhøjet TSH, planen fra endokrinologerne er opfølgning med nye blodprøver i uge 28.

2.3 Særlige hensyn

Patienten bliver nemt psykisk stresset, hvis hendes opgaver er for omfattende og for mangeartede, eller nu er på i for lang tid. Der har ikke været den store forskel i forhold til før og under hendes stofskifte lidelse, derfor er det også min opfattelse at den ikke har den største betydning men mere er den kroniske smertetilstand/træthed syndrom der påvirker hende, men jeg vil mene at hun nu medicinsk formentlig er med normalt stofskifte og derfor velbehandlet, men skal regne med fortsat at skulle have medicin herfor.

2.4 Lægens kommentarer til patientens opfattelse af eget helbred

Patienten synes det fungerer fornuftigt med de timer og det arbejde nu præsterer aktuelt og det er også min opfattelse at hun fremover ikke kan klare et ordinært arbejdsmarked men skal have væsentlig færre timer."

Af notat af 27/6 2022 fra klagerens egen læge fremgår bl.a.:

"Jeg vil gøre opmærksom på at det er en fejl når jeg skriver patienten har haft en periode med stress i 2015 (jeg kan se oplysningen stammer fra en tidligere attest) og vi har ikke nogen oplysninger ellers om stress i denne periode."

Af rehabiliteringsteamets indstilling til fleksjob af 19/11 2022 fremgår bl.a.:

"Jobsituation: Fleksjob hvor aftale om ansættelse foreligger

Begrundelse:

...

Beskæftigelsesfremmende indsats

* Fysioterapeutisk træningsforløb marts-maj 2021. Grundet COVID19-situationen, var forløbet virtuelt. [Klageren] har deltaget aktivt og haft et ønske om at bedre sin situation.

* [Klageren] har endvidere været i to praktikker – den ene fortsat igangværende.

Første praktik var som [erhverv2]. Dette gav yderligere smerter i skuldre/nakke region. [Klageren] fremmødte to dage á 2-3 timer.

Nuværende praktik er hos [virksomhedspraktik2], som administrativ medhjælper med også ad-hoc-opgaver. Fra maj 2022 fik [klageren] løn for 4 timer og var i praktik 4 timer (i alt 8 timer om ugen). [Klageren] fremmøder 2 dage om ugen (tirsdag og torsdag) og har brug for restitution mellem fremmødedage.

Det sociale aspekt

Godt netværk med familie og venner. Er glad for at være social – men det tager meget på den i forvejen lille mængde af energi. Er ofte træt flere dage efter et socialt arrangement.

Sundhedskoordinator

...

[Klageren] oplever fortsat kognitive udfordringer med koncentrations- og hukommelsesbesvær, hvis hun presses. Der har ikke været vurderet behov for psykiatrisk behandling. Tilstanden har været uændret i flere år nu og må betragtes som varig. Funktionsniveauet vurderes væsentligt og varigt nedsat uden yderligere behandlingsforslag.

Borgerens sygehistorie er diskuteret med psykiater i Klinisk Funktion, ..., og det anbefales at [klageren] overvejer at tale med egen læge om en henvisning til privatpraktiserende psykiater for en vurdering, specielt i fald, det viser sig, at det er vanskeligt at fastholde et job selv på reduceret tid. [Klageren] har i 2021/22 haft en betændelse i skjoldbruskkirtlen, som har forårsaget primært højt stofskifte og siden lavt stofskifte, som hun er i relevant behandling for. Hvis [klageren] får tiltagende kropslige symptomer, anbefales hun kontakt til egen læge.

REHABILITERINGSTEAMETS INDSTILLING:

Rehabiliteringsteamet indstiller til at der bevilges fleksjob.

Rehabiliteringsteamet lægger vægt på at der ses en varig funktionsnedsættelse i forhold til [klagerens] psykiske og kognitive funktionsniveau. Det er den samlede vurdering, at arbejdssevnen ligeledes er væsentligt nedsat til mere end halvdelen – i ethvert erhverv – grundet kronisk belastningsreaktion.

Det er den samlede vurdering, at [klageren] ikke kan opnå og fastholde beskæftigelse svarende til ordinær fuldtidsbeskæftigelse på arbejdsmarkedet og rehabiliteringsteamet kan ikke pege på uddannelse, hjælpemidler eller andre støtteforanstaltninger efter Lov om Aktiv Beskæftigelsesindsats eller anden relevant lovgivning, som vil kunne øge den effektive arbejdstid til et niveau svarende til fuld tid.

Rehabiliteringsteamet ser muligheder for at [klageren] – over tid – vil kunne øge den effektive arbejdstid eller favne bredere rent opgavemæssigt. [Klageren] rådes til at drøfte muligheden for privatpraktiserende psykiater med egen læge, dog uden forventning om at samtaler eller ændre medicin vil kunne skabe udvikling hen imod ordinær beskæftigelse.

[Klageren] har ligeledes følt sig yderligere presset og stresset i afklaringsforløbet - og det antages at hun vil finde ro og føle mindre belastning ved afslutning, og det kan evt. få positiv indflydelse på arbejdsevnen, - også når hun finder fodfæste på arbejdsmarkedet og i en konkret ansættelse.

Der er ikke behov for yderligere helbreds- eller erhvervsmæssig udredning.

Mål (hvis der ikke foreligger et fleksjob)

Beskæftigelsesmål (aftalt på rehabiliteringsmøde)

...

Følgende skånehensyn skal overholdes:

Nedsat arbejdstid (aktuelt 8 timer ugentlig fordelt på 2 arbejdsdage)

Fremadrettet skal arbejdstiden fordeles således, at der er fokus på restitutionsdage

Lette, gennemskuelig og overskuelige arbejdsopgaver

Ingen deadlines og ikke for meget tidspres

Afvekslende arbejdsfunktioner og ikke for meget sammenhængende tid i stillesiddende kontorfunktion"

Af kommunens brev af 6/12 2022 til klageren fremgår bl.a.:

"Vi har afgjort, at du er berettiget til fleksjob med virkning fra den 01.01.2023. Afgørelsen er truffet på baggrund af rehabiliteringsteamets indstilling efter mødet den 29.11.2022.

Begrundelse for afgørelsen

Vi vurderer, at du har varige og væsentlige begrænsninger i din arbejdsevne, og at du ikke vil kunne fastholde eller opnå beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet. Vi har i den forbindelse lagt vægt på, at du ikke kan opnå og fastholde beskæftigelse svarende til ordinær fuldtidsbeskæftigelse på arbejdsmarkedet og rehabiliteringsteamet kan ikke pege på uddannelse, hjælpemidler eller andre støtteforanstaltninger efter Lov om Aktiv Beskæftigelsesindsats eller anden relevant lovgivning, som vil kunne øge den effektive arbejdstid til et niveau svarende til fuld tid.

Vi vurderer, at din aktuelle arbejdsevne er begrænset til en arbejdstid på 8 timer om ugen.

Vi vurderer dog, at der er mulighed for, at du inden for en rimelig periode vil kunne forbedre din arbejdsevne, hvis du får den rette hjælp og støtte i form af 'ro' i at lande på arbejdsmarkedet med dine skånehensyn."

Af kommunens brev af 17/1 2023 til klageren fremgår bl.a.:

"Vi har afgjort, at du i perioden fra søndag d. 1. januar 2023 til og med fredag d. 31. december 2027 kan ansættes i midlertidigt fleksjob som servicemedarbejder, foto hos [virksomhedspraktik2]. Dette brev er til orientering og du skal foretage dig noget.

Din ugentlige arbejdstid vil være 8 timer. Din effektive ugentlige arbejdstid vil være 8 timer. Dit arbejdssteds adresse er ..."

Af pensionsvilkårene af 2/7 2019 fremgår bl.a.:

"6. Særlige pensionsvilkår for PFA Erhvervsevne

6.1. Løbende udbetaling af erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring

PFA Pension udbetaler løbende erhvervsevneforsikring og yder indbetalingssikring, hvis den forsikrede uafbrudt i mindst 6 måneder (karensperioden) har nedsat erhvervsevne i dækningsberettiget grad som følge af sygdom eller ulykkestilfælde.

6.1.1. Definition af erhvervsevnenedsættelsen

6.1.1.1. Nedsættelse i dækningsberettiget grad

6.1.1.1.1. Generelt om nedsættelse

Erhvervsevnen er nedsat i dækningsberettiget grad, hvis PFA Pension vurderer, at den forsikredes evne til at udføre arbejde ud fra en helbredsmæssig vurdering (herefter betegnet 'Helbredsmæssig erhvervsevne') er nedsat med mindst 50 procent, og at den forsikredes indtjening (herefter også betegnet 'Økonomisk erhvervsevne') er nedsat med mindst 10 procent.

6.1.1.1.2. Den Helbredsmæssige erhvervsevne

Den Helbredsmæssige erhvervsevne er nedsat med mindst 50 procent, når den forsikrede - efter PFA Pensions skøn - ikke længere er i stand til at arbejde mere end 50 procent af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til den forsikredes helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse.

Den Helbredsmæssige erhvervsevne vurderes i forhold til ethvert erhverv. Indtil den Helbredsmæssige erhvervsevne er stationær, kan PFA Pension dog vurdere den i forhold til det erhverv, som den forsikrede hidtil har arbejdet inden for.

6.1.1.1.3. Den Økonomiske erhvervsevne

Nedgangen i den Økonomiske erhvervsevne (indtjeningsnedsættelsen) beregnes som forskellen mellem den forsikredes hidtidige dækningsgivende løn ekskl. obligatoriske pensionsbidrag og efter fradrag af arbejdsmarkedsbidrag, og den forsikredes resterende Økonomiske erhvervsevne. Ved den resterende Økonomiske erhvervsevne forstås den forsikredes faktiske indtjening på anmeldelsestidspunktet, inklusive eventuelle sociale og andre offentlige indtægtskompenserende ydelser og tilskud, samt udbetalinger fra andre forsikringer som følge af eksempelvis arbejdsskade eller nedsat erhvervsevne, men ekskl. eventuelle obligatoriske pensionsbidrag, og efter fradrag af arbejdsmarkedsbidrag.

...

6.1.1.3. Omskoling/uddannelse/revalidering

Hvis PFA Pension skønner, at den forsikrede er egnet til omskoling, uddannelse eller revalidering, anses erhvervsevnen ikke for at være nedsat.

...

6.2. Engangsudbetaling ved nedsat erhvervsevne

For at engangsudbetaling ved nedsat erhvervsevne kan udbetales, skal erhvervsevnen være nedsat til en tredjedel eller derunder som følge af sygdom eller ulykkestilfælde, og nedsættelsen skal efter PFA Pensions skøn være varig.

6.2.1. Definition af erhvervsevnenedsættelsen

Erhvervsevnen er nedsat til en tredjedel eller derunder, hvis den forsikrede - efter PFA Pensions skøn - ikke længere er i stand til at tjene mere end en tredjedel af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til den forsikredes helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse.

Nedsættelsen af erhvervsevnen anses for varig, hvis det er overvejende sandsynligt, at erhvervsevnen - trods lægelig eller anden helbredsfræmmende behandling, omskoling, revalidering, genoptræning eller uddannelse - er og fortsat må anses for at ville være nedsat til en tredjedel eller derunder.

Udbetaling kan tidligst ske et år efter, at erhvervsevnen blev nedsat i tilstrækkelig grad. Erhvervsevnenedsættelsen skal have varet uafbrudt i et år, og den forsikrede skal være i live et år efter, at erhvervsevnen blev nedsat i tilstrækkelig grad.

6.2.2. Forsikringsbegivenhedens indtræden

Forsikringsbegivenheden, som er den varige dækningsberettigede nedsættelse af erhvervsevnen, skal ske i forsikringstiden."

Af pensionsvilkårene for PFA Plus Privat ordning af 21/12 2021 fremgår bl.a.:

"5. Særlige pensionsvilkår for PFA Erhvervsevne

5.1. Løbende udbetaling af erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring

PFA Pension udbetaler løbende erhvervsevneforsikring og yder indbetalingssikring, hvis den forsikrede uafbrudt i mindst 3 måneder (karensperioden) har nedsat erhvervsevnen i dækningsberettiget grad som følge af sygdom eller ulykkestilfælde.

5.1.1. Definition af erhvervsevnenedsættelsen

5.1.1.1. Nedsættelse i dækningsberettiget grad

Erhvervsevnen er nedsat i dækningsberettiget grad, hvis PFA Pension vurderer, at den forsikredes evne til at udføre arbejde ud fra en helbredsmæssig vurdering er nedsat til en tredjedel eller derunder, og den forsikrede ikke længere er i stand til at tjene mere end en tredjedel af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder. Ved lignende uddannelse forstås uddannelser på lignende niveau og inden for samme overordnede uddannelsesmæssige område, som forsikredes.

Bedømmelsen af erhvervsevnen sker under hensyn til den forsikredes helbredstilstand, uddannelse og tidligere og nuværende beskæftigelse. Der er således tale om en generel og ikke en individuel målestok, idet den forsikredes erhvervsevne vurderes i forhold til alle erhverv.

Den forsikrede har ikke ret til løbende erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring under ansættelse i en stilling, der finansieres helt eller delvist af det offentlige som følge af nedsat erhvervsevne, medmindre erhvervsevnen er nedsat til en tredjedel eller mindre af den fulde erhvervsevne, og den forsikredes indtjening (summen af arbejdsindtægt og eventuelle sociale og andre offentlige ydelser og tilskud) er nedsat til en tredjedel eller mindre af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder."

Nævnet udtaler:

Klageren – der er født i 1960'erne – blev sygemeldt den 17/7 2019 på grund af stress. Den 2/9 2019 genoptog klageren sit arbejde med 12 timer om ugen. Hun øgede herefter arbejdstiden og i uge 46 og 47 arbejdede klageren omkring 22 timer om ugen. Klageren blev opsagt den 12/12 2019 med lønophør den 30/6 2020. Den 15/6 2021 startede klageren i første virksomhedspraktikforløb, hvor hun arbejdede 6 timer om ugen med lettere fysiske opgaver. Den 17/11 2021 var klageren i andet virksomhedspraktikforløb, hvor hun arbejdede 8 timer om ugen med ad hoc-opgaver og administrative opgaver. Klageren blev tilkendt fleksjob fra 1/1 2023, og hun blev ansat i fleksjob med 8 timer om ugen i den virksomhed, hvor hun havde været i andet virksomhedspraktikforløb.

Selskabet har ydet dækning fra 1/2 2020 til 30/7 2020 til klagerens arbejdsgiver. Efter lønophøret udbetalte selskabet midlertidige ydelser til klageren fra 1/7 2020 til 31/5 2021. Selskabet vurderede herefter, at klagerens generelle erhvervsevnetab ikke var nedsat med mindst halvdelen. Den 1/9 2021 overgik klagerens ordning til en privat ordning med dækning ved erhvervsevnetab på mindst 2/3. Klageren opsagde pensionsordningen pr. 1/5 2022.

Klageren ønsker udbetaling af løbende ydelser og præmiefritagelse efter den 31/5 2021 og udbetaling af engangsbeløb. Klageren ønsker dækning af udgifter til repræsentation forud for sagens indbringelse for ankenævnet.

Klageren har anført, at hun har gener i form af udtrætning, nedsat koncentration, kroniske smerter, sensibilitetsforstyrrelser, tinnitus og hovedpine, og at hendes helbredsmæssige gener er uforenelige med varetagelsen af et relevante erhverv på mindst halv tid. Hun har været i to

virksomhedspraktikforløb, og hun er tilkendt fleksjob, fordi hendes funktionsevne anses for varigt nedsat med mindst halvdelen i ethvert erhverv i forhold til psykiske- og fysiske gener. Hun har anført, at der er tale om arbejdsrelateret stress, og at familiære forhold ikke påvirker erhvervsevne. Hun har bestridt, at det er en forudsætning i henhold til aftalegrundlaget, at hun skal vurderes af en psykiatrisk speciallæge.

Klageren har anført, at selskabet ikke kan ændre vilkårene i forbindelse med den private videreførelse af ordningen den 1/9 2021, idet parterne aftalte, at ordningen skulle fortsætte på hidtidige vilkår. Hun har anført, at selskabet ikke kommunikerede den væsentlige forringelse af vilkårene på en klar og tydelig måde.

Selskabet har fastholdt, at klageren ikke er berettiget til dækning efter den 1/6 2021. Selskabet har videre afvist dækning af udgifter til klagerens repræsentant. Selskabet har anført, at der ikke er påvist en alvorlig psykisk lidelse i efterforløbet, og at klagerens læge har vurderet, at hun vil have gavn af kognitiv terapi, hvilket ikke er blevet iværksat. Selskabet har anført, at klagerens gener i bevægeapparatet ikke er erhvervshindrende i betydelig grad, så længe der ikke er tale om et fysisk krævende erhverv. Klagerens stofskiftelidelse ses ikke at nedsætte arbejdsevnen. Selskabet har anført, at klageren formåede at arbejde i væsentlig flere timer i sit tidligere erhverv, og at der ikke er dokumenteret en efterfølgende forværring af helbredstilstanden. Klageren er – efter eget ønske – ikke blevet arbejdsprøvet i stillinger, hvor hun kan udnytte sine uddannelse og joberfaringer, og der er ikke fremlagt dokumentation for, at arbejdstiden har været forsøgt øget i klagerens andet virksomhedspraktikforløb. Selskabet har anført, at ikke-dækkede sociale forhold i form af familiære problemer har væsentlig indflydelse på klagerens tilstand.

Selskabet har anført, at klageren den 12/12 2021 accepterede selskabets tilbud om at videreføre ordningen privat, hvor hun tiltrådte vilkårene i privatordningen. Selskabet har anført, at det blev meddelt på en klar og tydelig måde, at pensionsvilkårene blev ændret ved overgangen til privatordningen.

Ankenævnet for Forsikring

46.

98802

Af attest til sygedagpengeopfølgningen af 23/9 2019 fra klagerens læge fremgår det, at årsagen til sygefraværet er "arbejdsrelateret stress - samt stress i forhold til hendes børn".

Af kommunalt notat af 27/11 2019 fremgår det, at klageren arbejdede 17 timer i uge 45, og at klageren arbejdede 22 timer og 20 minutter i uge 46 og 47.

Det fremgår af specifik helbredsattest af 31/1 2020 fra klagerens læge, at "i 2006 sygemeldt med stress, grundet stort arbejdspress igennem ca. ½ år måtte omplaceres til mindre stressende arbejde. ... Tiltagende stresssymp. igen i 2018, begyndende tinnitusproblemer og lydoverfølsomhed. Arbejdspladsen forsøgte at indrette arbejdspladsen så pt. var knap så belastet, men d. 17-07-2019 må pt. fuld sygemeldes i en periode og opstarter igen fuldtids i aug.-sep. måned, men kan mærke, at hun har svært ved at komme tilbage til fuldtid, får den 12-12-2019 en fyring og fritstilling. Har siden aug. måned til psykolog og dels body SDS".

Af specifik helbredsattest af 9/12 2020 fra klagerens læge fremgår det, at klageren "er fortsat voldsomt udfordrede af hendes stress. ... Hun kan ligeledes have det som en voldsom stress, hvis hun skal tage stilling til f.eks. [familiemedlems] følelsesmæssige problematikker eller hvis der er tekniske detaljer der kan drille hende. ... Hun oplever udbredt ømhed i regionen omkring hendes nakke/skulder region især i høj side, hun relaterer det til et cykelstyrt hun har haft i 2017 hvor hun efterfølgende også havde nogle problemer i samme region, man konkluderede denne gang, at der var tale om en forstuvning af nakke/skulder muskulatur og hun oplever det samme nu og det giver ind imellem også sensibilitetsforstyrrelser ud i hendes høj arm samt hovedpine, disse muskelsm. og hovedpine er i høj grad påvirkelig af hendes følelsesmæssige stress. ... Pt. har haft et meget langvarigt forløb uden der ses den store bedring. Har en del resourcer, men det er problematisk, at pt. ikke har oplevet større bedring på nuværende tidspunkt, derfor frygter jeg, at pt. måske ikke bedre sig yderligere. ... Jeg vil vurdere, at pt. kan deltage i beskæftigelsesrettede praktik med de rette skånehensyn. Hun skal skånes i forhold til

ikke, at arb. med mentale udfordringer, ikke forlænge stillesiddende arb., ikke for mange timer af gangen og hun har godt af, at være i skiftende arb.stillinger".

Af journalnotat af 26/8 2021 fra klagerens læge fremgår det, at "Hendes symptomer er kronisk mental og også fysisk træthed, udmattelse, desuden smerter i nakke arme ben, hovedpine, neurologiske symptomer med uro og følelsesforstyrrelser når det hele presser på. Kan til tider føle sig ekstremt ængstelig og angst kommer uden specifik årsagssammenhæng - Hun har selv tænkt i funktionel lidelse har 2 familiemedlemmer med denne diagnose - jeg vurderer at hun kunne have gavn af terapi og vil kunne arbejde positivt hermed hvorfor henvisning til psyk".

Af statusattest af 26/8 2021 fra klagerens læge fremgår det, at klageren "har symptomer på funktionel lidelse (kronisk træthedssyndrom) hun er dags dato henvist videre til center for funktionelle lidelser".

Af kommunalt notat af 20/9 2021 fremgår det, at "[klageren] tilkendegiver at hun er meget glad for sin praktikplads – men det kun er 6 timer ugentlig – er blevet for hårdt fysisk for hende – og hun er meget udtrættet fysisk når hun kommer hjem fra arbejde. Dette udfald er kommet snigende undervejs i forløbet. Hvor hun i starten mestrede arbejdsdagen uden de største udfordringer oplever hun i dag – en kvalmende træthed og en fysisk påvirkning. I den forbindelse har hun aftalt med arbejdsgiver at hendes opgave er ... – men hun får så svar på tiltale, ved arbejdsdagen afslutning – hvor hun må hvile 2-3 timer. [Klageren] vil gerne forblive på praktikpladsen imens der findes anden praktiksted – som gerne må være administration hos en ... eller på et".

Det fremgår af kommunalt notat af 13/10 2021, at "der er drøftet skånehensyn; opstart med få timer, få- overskuelige opgaver, få beskeder af gangen, struktur og overskuelighed. Endvidere drøftet fysiske skånehensyn; hæve/sænkebord o. lign. Der er drøftet mulighed for API, når der er etableret praktik".

Det fremgår af speciallægeepikrise af 8/11 2021, at der er "normal objektiv neurologisk undersøgelse. Ikke symptomer som tyder på egentlig neurologisk sygdom. Man kan overveje om hun har degenerative forandringer i halscolumna, som årsag til en del af symptomerne. Har dog ikke symptomer eller fund som vil medføre operation, selvom dette skulle være tilfældet, hvorfor jeg ikke aktuelt henviser til billeddiagnostik. På grund af det daglige analgetikaforbrug kan man overveje om en del af hovedpinen er betinget af medicinoverforbrugshovedpine. Jeg anbefaler reduktion, så hun tager analgetika mindre end hver anden dag i gennemsnit".

Af lægeattest til rehabiliteringsteamet af 13/6 2022 fremgår det, at klageren "bliver nemt psykisk stresset, hvis hendes opgaver er for omfattende og for mangeartede, eller nu er på i for lang tid. Der har ikke været den store forskel i forhold til før og under hendes stofskifte lidelse, derfor er det også min opfattelse at den ikke har den største betydning men mere er den kroniske smertetilstand/træthed syndrom der påvirker hende, men jeg vil mene at hun nu medicinsk formentlig er med normalt stofskifte og derfor velbehandlet, men skal regne med fortsat at skulle have medicin herfor. ... Patienten synes det fungerer fornuftigt med de timer og det arbejde nu præsterer aktuelt og det er også min opfattelse at hun fremover ikke kan klare et ordinært arbejdsmarked men skal have væsentlig færre timer".

Af rehabiliteringsteamets indstilling til fleksjob af 19/11 2022 fremgår det, at "der ses en varig funktionsnedsættelse i forhold til [klagerens] psykiske og kognitive funktionsniveau. Det er den samlede vurdering, at arbejdsevnen ligeledes er væsentligt nedsat til mere end halvdelen – i ethvert erhverv – grundet kronisk belastningsreaktion. ... Rehabiliteringsteamet ser muligheder for at [klageren] – over tid – vil kunne øge den effektive arbejdstid eller favne bredere opgavemæssigt. [Klageren] rådes til at drøfte muligheden for privatpraktiserende psykiater med egen læge, dog uden forventning om at samtaler eller ændre medicin vil kunne skabe udvikling hen imod ordinær beskæftigelse. ... Følgende skånehensyn skal overholdes: Nedsat arbejdstid (aktuelt 8 timer ugentlig fordelt på 2 arbejdsdage). Fremadrettet skal arbejdstiden fordeles således, at der er fokus på restitutionsdage. Lette, gennemskuelig og overskuelige arbejdsopga-

ver. Ingen deadlines og ikke for meget tidspres. Afvekslende arbejdsfunktioner og ikke for meget sammenhængende tid i stillesiddende kontorfunktion".

Erhvervsevnetab

Nævnet finder, at der ikke er grundlag for at kritisere, at selskabet den 1/6 2021 overgik til en vurdering af klagerens generelle erhvervsevne, idet klagerens tilstand havde stabiliseret sig i en sådan grad, at der kan foretages en vurdering af, om klageren har et længerevarende erhvervsevnetab. Selskabet har udbetalt midlertidige ydelser i ca. 16 måneder.

Nævnet bemærker, at det efter almindelige forsikringsretlige principper er klageren, som skal bevise rigtigheden og størrelsen af sit krav.

Nævnet finder, at klageren ikke har bevist, at hendes generelle erhvervsevne var nedsat med mindst halvdelen efter den 1/6 2021. Nævnet kan derfor ikke kritisere selskabets afgørelse.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på de lægelige og kommunale oplysninger, hvor der efter nævnets opfattelse ikke beskrives helbredsmæssige gener, som er uforenelige med varetagelsen af et relevant erhverv på mindst halv tid, hvis der tages behørigt hensyn til klagerens skånebehov.

Nævnet har også lagt vægt på, at det af rehabiliteringsteamets indstilling til fleksjob af 19/11 2022 fremgår, at klageren har skånehensyn i form af nedsat arbejdstid, at klageren skal have fokus på restitutionsdage, og at klageren skal have lette, gennemskuelig og overskuelige arbejdsopgaver uden deadlines. Det fremgår, at klageren skal have afvekslende arbejdsfunktioner uden for meget sammenhængende tid i stillesiddende kontorfunktion.

Nævnet har videre lagt vægt på, at klageren delvis genoptog sit hidtidige job, hvor hun i en kortere periode formåede at arbejde mere end halv tid op til anden sygemelding/fyringen i december 2019, og at der ikke er beskrevet en sådan helbredsmæssig forværring af klagerens

Ankenævnet for Forsikring

50.

98802

gener, som kan forklare, at klageren herefter ikke har været i stand til at arbejde mere end halv tid.

Nævnet har tillige lagt vægt på, at klageren har været i to forskellige virksomhedspraktikforløb, hvor klageren i forhold til det første virksomhedspraktikforløb gav udtryk for, at arbejdsopgaverne blev for fysisk krævende. Nævnet har videre lagt vægt på, at der ikke er fremlagt dokumentation for, at arbejdstiden har været forsøgt øget i klagerens andet virksomhedspraktikforløb.

Nævnet har desuden lagt vægt på, at private forhold har påvirket klagerens tilstand negativt.

Ændring af pensionsordningen

Nævnet finder, at der ikke er grundlag for at kritisere, at selskabet den 1/9 2021 har videreført klagerens pensionsordning på ændrede vilkår i overensstemmelse med selskabets tilbud.

Nævnet har lagt vægt på, at klageren den 12/12 2021 underskrev tilbud om privat videreførelse af ordningen (PFA Plus Privat), og at det af tilbuddet fremgår, at "du skal være opmærksom på, at indbetalingssikringen bliver ændret, så den først kan træde i kraft, hvis din erhvervsevne bliver nedsat med mindst 2/3. ... Din PFA Erhvervsevne, løbende udbetaling bliver ændret, så du kan fa udbetaling, hvis din helbredsmæssige og økonomiske erhvervsevne bliver nedsat med mindst 2/3. Der er som udgangspunkt ikke længere ret til udbetaling under ansættelse i fleksjob, og en udbetaling fra forsikringen bliver ikke reguleret. Det er heller ikke muligt at fa en forhøjet udbetaling under et eventuelt jobafklarings- eller ressourceforløb".

Udgifter til klagerens repræsentant

Henset til sagens udfald finder nævnet, at der ikke er grundlag for at pålægge selskabet at dække klagerens udgifter til sin repræsentant.

Det, som klageren i øvrigt har anført, kan ikke føre til andet resultat.

Ankenævnet *for* Forsikring

51.

98802

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'P. Thønnings', is written over a light blue rectangular background.

Peter Thønnings